

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie
ZÁMER

**"Nižný Hrabovec – ochrana pred
povodňami"**

Investor: Obec Nižný Hrabovec

Spracovateľ: PROEKO – Environmentálne služby, Poprad
VodoKap-SK, s.r.o. Prešov

OBSAH	STRANA
I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	4
1. Názov	4
2. Identifikačné číslo	4
3. Sídlo	4
4. Oprávnený zástupca obstarávateľa	4
5. Kontaktná osoba, zastupujúca obstarávateľa	4
II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ZÁMERE	4
1. Názov	4
2. Účel	4
3. Užívateľ	4
4. Charakter navrhovanej činnosti	4
5. Umiestnenie navrhovanej činnosti	4
6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti	5
7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti	5
8. Stručný popis technického a technologického riešenia stavby „Nižný Hrabovec – ochrana pred povodňami“	5
9. Zdôvodnenie potreby realizácie stavby „Nižný Hrabovec – ochrana pred povodňami v katastrálnom území Nižný Hrabovec	8
10. Celkové náklady	9
11. Dotknutá obec	9
12. Dotknutý samosprávny kraj	9
13. Dotknuté orgány	9
14. Povoľujúci orgán	9
15. Rezortný orgán	9
16. Druh požadovaného povolenia návrh činnosti podľa osobitných predpisov	9
17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice	9
III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	10
1. Charakteristika prírodného prostredia	10
1.1. Klimatické pomery	10
1.2. Abiotické charakteristiky územia	12
1.3. Biota - fauna, flóra a vegetácia	14
1.4. Chránené územia	18
2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria	19
2.1. Ekologická stabilita územia a hodnotenie krajiny	19
2.2. Územný systém ekologickej stability	20
3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrno – historické hodnoty územia	22
4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia	27
4.1. Ovzdušie	27
4.2. Pôdy, podzemné a povrchové vody a radónové riziko	29
4.3. Odpady	31
4.4. Živá príroda	32
4.5. Zdravotný stav obyvateľstva	32
IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI „NÍŽNÝ HRABOVEC - OCHRANA PRED POVODŇAMI“ NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE	34

1.	Požiadavky na vstupy	34
1.1.	Zábery PPF	34
1.2.	Potreby vody	34
1.3.	Potreba surovín a energií	34
1.4.	Dopravná infraštruktúra a iné nároky	35
1.5.	Nároky na pracovné sily	35
2.	Údaje o výstupoch	35
2.1.	Zdroje znečisťovania ovzdušia	35
2.2.	Odpadové vody	35
2.3.	Odpady	35
2.4.	Zdroje hluku	36
2.5.	Zdroje vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu	36
2.6.	Iné očakávané vplyvy a vyvolané investície	36
3.	Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie	36
4.	Hodnotenie zdravotných rizík	38
5.	Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia	38
6.	Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu posudzovania	39
7.	Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice	42
8.	Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území	42
9.	Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti	42
10.	Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie	42
11.	Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala	43
12.	Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi	45
13.	Ďalší postup hodnotenia s uvedením najzávažnejších okruhov problémov	45
V.	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU	45
1.	Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	45
2.	Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty	45
3.	Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu	45
VI.	MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA	45
VII.	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU	46
1.	Zoznam textovej a grafickej dokumentácie	46
1.1.	Zoznam príloh	46
1.2.	Zoznam hlavných použitých materiálov	46
1.3.	Literatúra	46
2.	Zoznam vyjadrení a stanovísk	47
3.	Ďalšie doplňujúce informácie	47
VIII.	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU	48
IX.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	48
1.	Spracovatelia zámeru	48
2.	Potvrdenie správnosti údajov	48

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. **NÁZOV:** Obec Nižný Hrabovec
2. **IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO:** 00332593
3. **SÍDLO:** Obecný úrad Nižný Hrabovec 407
094 21 Nižný Hrabovec
4. **OPRÁVNENÝ ZÁSTUPCA
OBSTARÁVATEĽA:** Marcela Pčolinská - starostka obce
Obecný úrad Nižný Hrabovec 404
5. **KONTAKTNÁ OSOBA, ZÁ-
STUPCA OBSTARÁVATEĽA:** Marcela Pčolinská - starostka obce
Tel.: 057/449 31 41, 0907 978 359

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ZÁMERE

1. **NÁZOV:** Nižný Hrabovec – ochrana pred povodňami
2. **ÚČEL:** Zrealizovať v obci Nižný Hrabovec v okrese Vranov nad Topľou na bezmennom potoku úpravu jeho koryta tak, aby plnil celoročne svoju funkciu a kompletne odvieďol pritekajúcu vodu aj v obdobiach s intenzívnymi zrážkami. Cieľom rekonštrukcie koryta toku je zvýšenie jeho prietochnosti a stabilizácia jeho brehov, čím sa zabezpečí ochrana zastavanej časti obce proti veľkým vodám a nepriaznivým vplyvom vodnej erózie.
3. **UŽÍVATEĽ:** Obec Nižný Hrabovec
4. **CHARAKTER
ČINNOSTI:** Pripravovaná stavba rieši rekonštrukciu regulácie miestneho potoka pretekajúceho cez obec Nižný Hrabovec. Ide o rekonštrukciu koryta bezmenného potoka v 2 úsekoch v dĺžke 165,0 a 1 474,0 m a vybudovanie odvodňovacej priekopy v dĺžke 257,0 m. Tok je v zlom technickom stave. Na viacerých úsekoch má vodnou eróziou poškodené brehy. Maximálne prietoky toku sa vyskytujú na jar a v letných obdobiach v čase intenzívnych zrážok. Počas príválových dažďov dochádza k vybrežovaniu vody a k záplavám priľahlého územia. Súčasný stav koryta toku je nevyhovujúci aj z hľadiska prietochnosti, ako aj z hľadiska jeho technického stavu opevnenia. Rekonštrukciou koryta toku sa zabezpečí príslušný stupeň ochrany proti veľkým vodám. V zmysle zákona NR SR 24/2006 Z.z. patrí takáto činnosť do kapitoly 10 – vodné hospodárstvo, pol. č. 7, t.j. Objekty protipovodňovej ochrany, do časti B, t.j. zisťovacie konanie pre takúto činnosť bez limitu.
5. **UMIESTNENIE
NAVRHOVANEJ
ČINNOSTI:** Prešovský kraj, okres Vranov nad Topľou, katastrálne územie Nižný Hrabovec, parcely pre úpravu toku C: 1181/2, 390, 1390, 1393, a 1013 a parcely pre odvodňovaciu priekopu E: 440/24, 440/25 a 439.

6. PREHLADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI:

Prehľadná situácia v M = 1 : 50 000 tvorí prílohu EK – 01.

7. TERMÍN:	začatia stavby	:	02 / 2012
	ukončenia stavby	:	12 / 2012
	ukončenia prevádzky	:	neurčený

8. STRUČNÝ POPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA STAVBY „NÍŽNÝ HRABOVEC - OCHRANA PRED POVODŇAMI“

V katastri obce Nižný Hrabovec v okrese Vranov nad Topľou na pozemku obce Nižný Hrabovec na parcele C 1181/2 (vodná plocha), na parcelách C: 390, 1390, 1393, 1013 a na parcelách E: 440/24, 440/25 a 439 pripravuje investor, t.j. obec Nižný Hrabovec, stavbu „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“. Parcela C 1181/2 je evidovaná ako vodná plocha, ide o pozemok príľahlý toku, ktorý je majetkom SVP, š.p. Košice. Stavenisko sa nachádza v zastavanom území obce Nižný Hrabovec, v okrese Vranov nad Topľou. Obec Nižný Hrabovec sa rozprestiera v ondavskom výbežku Východoslovenskej nížiny, na terasách Ondavy. Stavenisko predstavuje bezmenný tok pretekajúci obcou smerom zo severovýchodu na juhozápad. Výstavba rešpektuje prírodné podmienky, stav podzemných a nadzemných inžinierskych vedení a jestvujúcu zástavbu. Narušené plochy, resp. povrch výstavbou sa po ukončení zemných prác uvedú do pôvodného stavu.

Nadmorská výška riešeného územia sa pohybuje od 125,40 až 129,80 m n.m. K častým zvýšeným prietokom dochádza predovšetkým pri zvýšenej búrkovej činnosti v letných mesiacoch. Účelom navrhovanej stavby je riešiť protipovodňovú ochranu zastavaného územia obce Nižný Hrabovec, ako aj stabilizácia koryta potoka z dôvodu zabránenia škodlivým eróznym účinkom.

Na riešenom potoku boli už v minulosti čiastočne zrealizované protipovodňové opatrenia, ale len na krátkom úseku na začiatku obce. Na prietokové pomery nepriaznivo vplyvajú aj poškodené nahnuté stromy brehových porastov, ktoré sú potenciálnym zdrojom kalamitných situácií v potoku. Ide najmä o hromadenie drevnej hmoty a vytváranie zátarás v potoku, a tým o obmedzenie plynulého odtoku vody. Brehy toku sú v niektorých úsekoch porastené stromami (vrbý, jelše a pod.) a kríkmi, ktoré nie sú udržiavané a svojím rozrastaním znižujú prietokový profil koryta potoka. V rámci protipovodňových opatrení bude časť týchto drevín v nevyhnutnom rozsahu odstránená.

Projektovú dokumentáciu pre 2 riešené úseky toku vypracoval Ing. Marián Pekarovič, VodoKap-SK, s.r.o. Prešov. Trasa úpravy toku je navrhnutá tak, aby nedochádzalo k preložkám existujúcich podzemných a nadzemných vedení, komunikácií. V časti obce dochádza ku kolízií vjazdov do dvorov. Investor stavby pred jej začatím zabezpečí prístup na súkromné pozemky a povolenie na rozobratie existujúcich rúrových priepustov, pričom zabezpečí dočasné premostenie pre vstup, prípadne vjazd vozidiel na jednotlivé nehnuteľnosti. Vzhľadom na spôsob vykonávania zemných prác a materiálu opevnenia a potrubia si stavba bude vyžadovať v celom úseku zabezpečenie pruhu územia o šírke cca 4,0 až 10,0 m na výstavbu. Najneskôr jeden mesiac pred odovzdaním staveniska upresní investor, obecný úrad s dodávateľom stavby priestory vhodné pre zariadenia staveniska.

„Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie. Účelom stavby je zrealizovanie úpravy koryta toku, ktorý preteká obcou. Ide o také úpravy na bezmennom potoku, aby tok plnil celoročne svoju funkciu a kompletne

odviedol pritekajúcu vodu aj v obdobiach s intenzívnymi zrážkami. Cieľom rekonštrukcie koryta toku je zvýšenie prietochnosti jeho koryta a ochrana zastavanej časti obce proti veľkým vodám. Návrh protipovodňových opatrení je z priestorového hľadiska v maximálnej miere prispôsobený pôvodnej prirodzenej trase potoka, aj napriek stiesneným priestorovým pomeroch.

Z hľadiska urbanisticko-architektonického je úprava toku inžinierskou líniovou stavbou. Z hľadiska stavebno-technického sú pre realizáciu stavby navrhnuté bežné prírodné stavebné materiály - lomový kameň a prefabrikované konštrukcie, pätky, polovegetačné tvárnice. Posudzovaný tok nie je t.č. upravený. Rekonštrukcia sa navrhuje na toku v intraviláne obce, kde sú nedostatky najvýraznejšie. Správcom toku je Slovenský vodohospodársky podnik, PB a H Košice. Umiestnenie stavby je v súlade s danou okolitou zástavbou, majetkovo - právnymi vzťahmi daného územia a požiadavkami obstarávateľa.

Hydrologické údaje o prietokoch bezmenného potoka v obci Nižný Hrabovec boli poskytnuté SHMÚ Košice:

Tok „bezmenný“ - priečny profil: Nižný Hrabovec
 Číslo hydrologického poradia: 4-30-08-105
 Plocha povodia: 5,2 km²

Maximálne prietoky dosiahnuté
 alebo prekročené priemerne raz za:

1	5	10	20	50	100	rokov
1,7	6,0	9,0	12,0	19,0	25,0	m ³ /s

Údaje o prietokoch platia pre prirodzený režim povrchového odtoku a podľa STN 75 1400 sú zaradené do IV. triedy spoľahlivosti.

OBJEKTOVÁ SKLADBA:

Stavebné objekty

SO 01 Úprava potoka
 SO 02 Odvodňovacia priekopa

Maximálny návrhový prietok je pre kapacitu koryta toku $Q_{100}=25 \text{ m}^3/\text{s}$ a maximálny prietok vody v odvodňovacej priekope je navrhnutý na $Q_{dmax} = 0,423 \text{ m}^3/\text{s}$.

NÁVRH TECHNICKÉHO RIEŠENIA

Stavba rieši úpravu miestneho potoka a výstavbu odvodňovacej priekopy v juhovýchodnej časti obce pozdĺž jestvujúcej zástavby, a to za účelom minimalizovania škôd v prípade povodní, resp. odvedenia dažďových vôd do toku. Základná urbanistická koncepcia a funkčná organizácia riešenia úpravy toku je daná existujúcou zástavbou a riešením existujúcich dopravných a inžinierskych sietí. Trasa je navrhnutá tak, aby čo v najväčšej miere využívala pôvodné umiestnenie toku. Z hľadiska ochrany životného prostredia stavba nebude mať nepriaznivý vplyv na jeho kvalitu a neohrozuje objekty patriace do pamiatkovej ochrany. Výstavbou nedochádza k ohrozeniu podzemných vôd, niveleta jestvujúceho toku sa výrazne nemení. Výstavbou úpravy toku dochádza k minimálnemu trvalému záberu

z dôvodu vedenia trasy. Úprava potoka zabezpečí stabilizáciu priečného profilu toku. Navrhovaný prietok pre kapacitu koryta je $Q_{100} = 25 \text{ m}^3/\text{s}$.

Rozsah navrhovanej úpravy potoka: Celková dĺžka je 1 639,0 m.

Navrhovaná úprava potoka zachováva vo veľkej miere tvar pôvodného koryta v šírkovom usporiadaní. V súčasnosti je koryto potoka v riešenom úseku pokryté nánosmi. Brehy sú z rámových prvkov IZM 2/10 a sú poškodené výmoľmi. Úprava potoka začína v juhozápadnej časti obce, na okraji zastavanej časti obce od mosta cesty III. triedy. Od km 0,000 je úprava potoka vedená proti smeru toku po km 1,474, kde je trasa ukončená napojením na jestvujúcu úpravu koryta potoka. Na trase sú osadené dva rámové priepusty v spoločnej dĺžke 137,0 m.

Odvodňovacia priekopa je navrhovaná pozdĺž miestnej cesty tak, aby zachytávala dažďové vody stekajúce z príľahlého terénu. Navrhovaný prietok pre kapacitu priekopy je $Q_{dmax} = 0,423 \text{ m}^3/\text{s}$. Rozsah navrhovanej odvodňovacej priekopy: Celková dĺžka je 257,0 m.

SO 01 ÚPRAVA POTOKA

Navrhovaná úprava potoka zachováva vo veľkej miere tvar pôvodného koryta v šírkovom a hĺbkovom usporiadaní. V súčasnosti je koryto potoka v riešenom úseku pokryté nánosmi. Brehy sú poškodené výmoľmi. Úprava potoka 1. úsek začína v juhozápadnej časti obce, na okraji zastavanej časti pri jestvujúcom moste na ceste III. triedy. Od km 0,000 je úprava potoka vedená proti smeru toku po km 1,474, kde je trasa ukončená napojením na jestvujúcu úpravu potoka pri ceste II. triedy. Úprava potoka je vedená v smere od juhozápadu na severovýchod.

Úprava potoka 2. úsek začína v severnej časti obce pri jestvujúcom moste na ceste II. triedy, od konca jestvujúcej úpravy potoka. Od km 0,000 je úprava potoka vedená proti smeru toku po km 0,165, kde je trasa ukončená osadením stabilizačného prahu.

Úprava potoka 1. úsek pozostáva z úpravy brehov a dna. Navrhnuté sú dva typy priečných profilov:

1. úsek úpravy: - otvorený lichobežníkový profil s obojstranným oporným múrom so sklonom svahu 5:1, šírky dna $b=3,0 \text{ m}$ a hĺbkou $2,45 \text{ m}$
2. úsek úpravy: - otvorený lichobežníkový profil s obojstranným sklonom svahov 1:1, šírkou dna $b=3,0 \text{ m}$ a hĺbkou $1,91 \text{ m}$

1. úsek úpravy - Opevnenie dna bude polovegetačnými IZT 170/10 tvárniciami. Svahy budú opevnené opornými múrmi z betónových blokov IBT 1/10 a betónu C 25/30. Oporný múr bude osadený na betónový základový pás šírky $1,60 \text{ m}$ a výšky $0,90 \text{ m}$. Pozdĺž oporného múra bude jednostranne osadené zábradlie. Na trase sú osadené dva rámové priepusty v spoločnej dĺžke $137,0 \text{ m}$ z rámových prvkov IZM 23/10. Úprava toku rešpektuje jestvujúce mostné konštrukcie na ceste III. triedy. Vstupy do dvorov bude potrebné prispôbiť na navrhovanú úpravu potoka. Tie budú podrobne riešené v ďalšom stupni projektovej dokumentácie. Jestvujúce križovania plynových prípojk bude potrebné prispôbiť navrhovanej úprave potoka.

2. úsek úpravy - Opevnenie dna bude polovegetačnými IZT 170/10 tvárniciami a prefabrikovanými pätkami TBM v päte svahov. Svahy budú opevnené kamennoblokmi IBT 5/10 a polovegetačnými IZT 170/10.

SO 02 ODVODŇOVACIA PRIEKOPA

Opevnenie priekopy bude z polovegetačných tvární IZT 131/10 v dne a na svahoch.

Riešenie dopravy, napojenie na dopravnú sieť

Stavenisko je komunikačne jednoducho prístupné. Doprava stavebného materiálu je možná po cestách II. a III. triedy. Stavba si vyžiada obmedzenie premávky po komunikáciách. Obmedzenia budú vyznačené dočasnými dopravnými značkami.

TECHNOLOGICKÝ POSTUP VÝSTAVBY

Výstavbou nedochádza k narušeniu objektov pamiatkovej starostlivosti. Výstavbou dochádza k narušeniu povrchu územia v obvode staveniska. Vzhľadom na líniový charakter stavby je potrebné mimo sociálnych a prevádzkových zariadení riešiť centrálny sklad materiálu, prípadne podružné sklady v jednotlivých častiach obce. Rovnako je potrebné určiť skládky prebytočnej zeminy, humusu a prípadných inertných odpadov, ktoré vzniknú stavebnou činnosťou. V priebehu výstavby je potrebné rešpektovať povodňový plán obce. Pri výstavbe musia byť dodržiavané všetky podmienky vyplývajúce zo zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Vzhľadom na líniový charakter stavby a jej členitosť je možné uvažovať s postupným uvádzaním stavby do prevádzky. Po ukončení stavebných prác bude stavenisko vypratané, koryto potoka vyčistené od nepotrebného materiálu. Okolie potoka a plochy narušené výstavbou budú upravené a osiate trávnatým semenom.

V rámci navrhovaných protipovodňových opatrení sa nebudú realizovať žiadne búracie práce. Pre realizáciu stavby budú potrebné čiastočné výrubby brehových porastov v riešených úsekoch toku. Predpokladá sa výrub cca 10 ks listnatých stromov a výrub krovia z plochy cca 400 m², pričom dreviny a ostatné porasty, ktoré bezprostredne neovplyvnia navrhovaný prietokový profil, budú zachované.

ZÁVER

Stavba „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ predstavuje v tomto území optimálne a efektívne riešenie, šetrné k životnému prostrediu a obyvateľstvu. Realizovaním uvedených úprav dôjde najmä k ochrane zastavaných častí obce pred veľkými vodami a zabráni sa erózii svahov toku. Vzhľadom na konfiguráciu terénu, zástavbu v obci a nemožnosť premiestnenia koryta riešeného toku v žiadnom úseku v priestore obce nie je zámer pre túto stavbu riešený a posudzovaný variantne. Z uvedených dôvodov požiadal navrhovateľ príslušný úrad, ktorým je pre túto stavbu OÚ ŽP Vranov nad Topľou, o upustenie od variantného riešenia pri posudzovaní činnosti v zmysle zákona NR SR č. 24/206 Z.z.

Vo výkresovej časti Zámeru (prílohy EK - 01 až EK - 09) sú dokumentované environmentálne a technické údaje popísané v texte zámeru. V prílohe EK - 10 je fotodokumentácia súčasného stavu toku. V prílohe EK - 11 je hydrotechnický výpočet a v prílohe EK - 12 sú stanoviská, vrátane údajov o toku poskytnuté SHMÚ Košice.

9. ZDÔVODNENIE POTREBY REALIZÁCIE STAVBY „NÍŽNÝ HRABOVEC - OCHRANA PRED POVODŇAMI“ V KATASTRÁLNOM ÚZEMÍ OBCE NÍŽNÝ HRABOVEC

V obci Nižný Hrabovec dochádza k poškodzovaniu koryta toku eróziou, čím sú ohrozené priľahlé územia a najmä súběžné cesty. Navyše dochádza počas privalových dažďov a topenia snehu k vybrežovaniu vody z miestneho toku a následne k záplavám priľahlého územia. Z uvedených dôvodov sa obec rozhodla pristúpiť k realizácii protipovodňových opatrení, a tak vyriešiť aj tento problém. Stavba „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie. Koryto tohto toku je v súčasnosti v zlom technickom stave. Rekonštrukciou sa zabezpečí príslušný stupeň ochrany proti veľkým vodám. Účelom posudzovanej stavby je zrealizovanie úpravy koryta toku Vesné v zastavaných častiach obce Nižný Hrabovec. Ide o úpravy na toku Vesné tak, aby plnil celoročne svoju funkciu a kompletne odviedol pritekajúcu vodu aj v obdobiach s intenzívnymi zrážkami. Cieľom rekonštrukcie koryta toku Vesné je zvýšenie prietokosti jeho koryta a stabilizácia jeho brehov.

Navrhovaná stavba odstráni terajší nedostatočný a nevyhovujúci stav na riešenom toku. Zrealizovaním uvedených úprav sa zabezpečí protipovodňová ochrana zastavaných častí obce. Dôjde k dostatočnej ochrane obyvateľov a ich majetku pred veľkými vodami.

10. CELKOVÉ NÁKLADY

Predpokladané náklady na realizáciu stavby „**Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami**“ budú pre novú ČOV približne činiť:

4 142 505,- €

11. DOTKNUTÁ OBEC

Obec Nižný Hrabovec v okrese Vranov nad Topľou

12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Stavba je situovaná v Prešovskom samosprávnom kraji

13. DOTKNUTÉ ORGÁNY

Úrad Prešovského samosprávneho kraja
Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie vo Vranove nad Topľou
Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie vo Vranove nad Topľou
Obvodný pozemkový úrad Vranov nad Topľou
Obvodný úrad Vranov nad Topľou, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia
Obvodný úrad životného prostredia Vranov nad Topľou (štátna správa ochrany ovzdušia, štátna správa odpadového hospodárstva, štátna správa ochrany prírody a krajiny, štátna vodná správa)
Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru vo Vranove nad Topľou
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Vranov nad Topľou
Obec Nižný Hrabovec

14. OVOLUJÚCI ORGÁN:

Obvodný úrad životného prostredia Vranov nad Topľou, úsek štátnej vodnej správy
Obec Nižný Hrabovec, stavebný úrad

15. REZORTNÝ ORGÁN

Ministerstvo životného prostredia

16. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Vydanie vodoprávneho povolenia
Vydanie stavebného povolenia

17. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

V zmysle prílohy č. 13 zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. stavba nepatrí medzi činnosti, ktoré podliehajú povinne medzinárodnému posudzovaniu z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie, presahujúcich štátne hranice. Činnosť nepodlieha medzinárodnému posudzovaniu, má miestny charakter, jej nepriaznivé dopady sú minimálne a lokálne a navyše svojím umiestnením vo vnútrozemí neovplyvní táto činnosť žiadnymi dopadmi životné prostredie susedných krajín. Realizácia činnosti „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ nebude mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Pri popise základných informácií o súčasnom stave životného prostredia v lokalite umiestnenia stavby, t.j. v k.ú. obce Nižný Hrabovec, sme vychádzali z uvedenej literatúry, z územného plánu VÚC Prešovského kraja, z RÚSES-u okresu Vranov nad Topľou a zo Správy o stave životného prostredia Prešovského kraja k roku 2002 (SAŽP Banská Bystrica, Centrum environmentálnej regionalizácie Košice).

1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA

1.1. Klimatické pomery

Z hľadiska klímy patrí záujmové územie do teplej oblasti k okrsku teplému, mierne vlhkému, s chladnou zimou. Podľa mapy klimatickogeografických typov má dotknuté územie nížinnú klímu, s miernou inverziou teplôt, suchú až mierne suchú. Severnejšie časti dotknutého územia majú kotlinovú klímu s veľkou inverziou teplôt, mierne suchú, vlhkú. Z nížinnej klímy v dotknutom území ide o subtyp prevažne teplej klímy a z kotlinovej klímy ide o subtyp mierne teplej kotlinovej klímy. Tento subtyp prevláda okrem lokality stavby a jej okolia takmer v celom okolitom území. V tabuľke č. 1 sú uvedené charakteristické údaje pre obidva subtypy klímy.

Tabuľka č. 1: Charakteristické klimatické údaje dotknutého územia

Typ	Nížinná klíma	Kotlinová klíma
Subtyp	Prevažne teplá	Mierne teplá
Suma teplôt 10°C a viac	2600 – 3000	2400 – 2600
Teplota v januári (°C)	-1,5 až - 4	-2,5 až – 5
Teplota v júli (°C)	19,5 až 18,5	17 až 18,5
Ročná amplitúda priemerných mesačných teplôt vzduchu v °C	21,5 až 24	20 až 24
Ročné zrážky [mm]	650 – 700	600 – 800

Priemerné mesačné údaje o teplote a veterných pomeroch sú udávané z najbližšej SHMÚ stanice, na ktorej sú merané, t.j. zo stanice Čaklov. Údaje o atmosférických zrážkach sú z najbližšej SHMÚ stanice Vranov nad Topľou. Na tejto stanici sú merané len údaje o atmosférických zrážkach. Údaje zo staníc SHMÚ Čaklov a Vranov nad Topľou sa dajú pre územie lokality stavby použiť primerane.

Stanica SHMÚ (Čaklov): 133 m n.m.
zemepisná šírka : 48°54'
zemepisná dĺžka : 21°38'

Stanica SHMÚ (Vranov n/T): 132 m n.m.
zemepisná šírka : 48°52'
zemepisná dĺžka : 21°42'

Atmosférické zrážky (Vranov n/Topľou):

Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok (mm) za obdobie 1951 - 1980

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
37	34	31	44	65	82	83	74	48	45	53	49	645

Snehová pokrývka v cm a viac za obdobie 1961 – 1990

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
-	-	1,0	9,6	20,5	16,4	6,6	-	-	-	54,1	-	-

Teplota vzduchu (Čaklov):

Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu za obdobie 1951 - 1980

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
-3,3	-1,2	3,1	9,2	14,1	17,7	19,1	18,9	14,2	8,9	3,9	-0,7	8,6°C

Absolútne maximá teploty vzduchu (°C) v jednotlivých mesiacoch za rok, za obdobie 1951 - 1980

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
10,2	15,5	25,0	28,7	31,5	34,0	35,2	36,7	31,5	26,5	19,5	13,0	36,7

Absolútne minimálne teploty vzduchu (°C) v jednotlivých mesiacoch za rok, za obdobie 1951 - 1980

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
-25,8	-23,1	-19,8	-6,1	-4,0	0,5	4,7	5,2	-2,5	-7,5	-16,0	-22,5	-25,8

Vietor (Čaklov):

Priemerná častosť smerov vetra v % za zimné mesiace (XII-II) za obdobie 1961 - 1980:

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie
19,2	1,8	1,1	17,4	30,7	2,8	2,9	16,0	8,1

Priemerná častosť smerov vetra v % za letné mesiace (VI-VIII) za obdobie 1961 - 1980:

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie
28,5	3,6	1,8	10,2	14,8	4,1	5,8	20,5	10,7

Priemerná častosť smerov vetra za rok v % za obdobie 1961 - 1980:

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie
23,4	2,6	1,4	14,4	22,9	4,0	4,2	17,7	9,4

Priemerná rýchlosť vetra v m/s za obdobie 1961 - 1980 :

- za zimné mesiace (XII-II) : 3,6 (max. 5,0 severozápadný vietor)
- za letné mesiace (VI -VIII) : 2,8 (max. 3,2 severozápadný vietor)
- za rok : 3,0 (max. 4,2 severozápadný vietor)

1.2. Abiotické charakteristiky územia

Podľa **geomorfologického členenia** (E. Mazúr, M. Lukniš, 1981) patrí územie dotknuté stavbou do oblasti Východoslovenská nížina, do dvoch celkov, a to do celku Východoslovenská rovina, oddielu Ondavská rovina (územie okolo rieky Ondava) a do celku Východoslovenská pahorkatina, oddielu Pozdišovský chrbát.

Reliéf územia v mieste stavby, t.j. v centrálnej časti obce je rovinný. Na okrajoch obce, t.j. na severnom a SV okraji obce, je reliéf členitejší, zvlnený až pahorkatinový so sklonmi svahov 3 - 6°. Svahy sú prevažne uklonené k juhu a k JV. Obec Nižný Hrabovec sa rozprestiera v území s nadmorskou výškou cca 105 - 201 m n. m. Povrch terénu v obci je čiastočne antropogénne zmenený. Z geodynamických javov sa v území uplatňuje najmä erózia.

Geologické pomery - na geologickej stavbe záujmového územia sa podieľajú treťohorné horniny, prevažne neogénne horniny nižnohrabovského, vranovského a klčovského súvrstvia. Menšie zastúpenie v území majú aj treťohorné hrabovské zeolitizované tufy a tufity. Tieto treťohorné (neogénne) horniny tvoria predkvartérne podložie. Povrch územia je tvorený povrchovými kvartérnymi sedimentmi. Na svahoch sú rozšírené deluviálne sedimenty, v nive Ondavy ide o fluviálne sedimenty a vyskytujú sa tu aj proluviálne sedimenty.

KVARTÉR je v dotknutom území zastúpený fluviálnymi, proluviálnymi, deluviálnymi a antropogénnymi sedimentmi.

Fluviálne sedimenty vyplňujú dno údolia riek Ondavy a Tople a spolu vytvárajú širokú poriečnu rovinu. Zastúpené sú nivnými (hliny) a korytovými sedimentmi (štrky). Okrem toho sú na okrajoch údolia zachované aj menšie zvyšky terasových sedimentov (reziduálne štrky s hlinitým pokryvom, vyskytujúce sa aj v blízkosti obce Nižný Hrabovec. Fluviálne sedimenty v nive rieky Ondava sú zastúpené najmä holocénnymi sedimentmi v alúviu rieky a zvyškami starších pleistocénnych terás (gúnz), najmä južne od obce. Celková mocnosť fluviálnych sedimentov v území sa pohybuje od 8 – 12 m, v nive Ondavy miestami aj viac. Ich celková mocnosť dosahuje v niektorých úsekoch až do 15 m. Fluviálne sedimenty v lokalite umiestnenia stavby majú z povrchu charakter hlinitých a prachovito – hlinitých povodňových sedimentov mocnosti do 1,5 m. Pod vrstvou hĺn sa nachádzajú v hĺbke 1,5 – 2,5 m p. t. piesky a piesčité hliny s valúnami štrkov, hlbšie, sú piesčité štrky na ktoré je viazaná podzemná voda. Pod vrstvou povodňových hĺn sa miestami vyskytujú cca 1,5 – 3 m mocné polohy mäkkých organických hĺn. Ide o sedimenty mŕtvych pochovaných ramien rieky Ondava.

Proluviálne sedimenty sa vyskytujú pri vyústeniach menších tokov do hlavného údolia a na bočných príľahlých svahoch údolia. Južne od obce Nižný Hrabovec sú vytvorené spojené náplavové kužele, takmer súvislá vrstva proluviálnych pleistocénnych würmských sedimentov. Ide o splavený materiál z Pozdišovského chrbta charakteru hlinito-kamenitých a hlinitých sedimentov mocnosti od 2 – 12 m, miestami aj viac, zo slabo vytriedeného materiálu.

Deluviálne sedimenty sa nachádzajú na svahoch údolia a na terasových stupňoch Ondavy. Ich zastúpenie je závislé od geologického podkladu. V mieste východov neogénu a terasových štrkov sa na svahoch nachádzajú hlinito-štrkovité suty, na svahoch pod eolickými sedimentmi sú delúvia tvorené polygenetickými sprašovými hlinami a piesčitými hlinami mocností cca 2 – 6 m.

Antropogénne sedimenty sú vyvinuté hlavne v intravilánoch sídiel a v mieste poľnohospodárskych a priemyselných objektov. Zastúpené sú prevažne hlinami, štrkami, pieskami, v menšej miere aj stavebným, priemyselným a poľnohospodárskym odpadom.

Mocnosť je veľmi premenlivá. V minulosti sa takmer pri každom sídle nachádzala tzv. „divoká skládka“.

PREDKVARTÉRNE TREŤOHORNÉ PODLOŽIE patrí neogénu a tvorí podložie kvartérnych sedimentov. V území dotknutom stavbou sa na geologickej stavbe podieľajú nasledovné predkvartérne horniny:

Vranovské súvrstvie má v riešenom území rozhodujúce zastúpenie. Buduje podložie pod takmer celým územím obce. Súvrstvie je veku stredný bádén. Sú tu zastúpené prevažne sivé a hnedé vápnité ílovcy a pieskovce.

Hrabovské tufy - majú vek spodný bádén a budujú podložie na severnom okraji obce. Ide o zeolitizované tufy a tufity.

Nižnohrabovské súvrstvie – nadväzuje na severnom okraji obce na hrabovské tufy a vyskytuje sa v severných častiach katastra obce. Má väčšie zastúpenie ako hrabovské tufy. Súvrstvie budujú sivé vápnité pieskovce striedajúce sa s polohami vápnitých prachovcov a ílovcov.

Kľčovské súvrstvie má v území južne až JZ od obce pomerne veľké zastúpenie. Ide o svetlosivé a škvrnité vápence, íly a prachy, piesky, ryolitové a andezitové tufy a tufity. Vek tohto súvrstvia je vrchný bádén až spodný sarmat. Jeho hrúbka dosahuje až 1 700 m a smerom do panvy sa redukuje na 150 – 250 m.

Hydrogeologické pomery širšieho záujmového územia sú odrazom geologicko-tektonickej stavby územia a litologického zloženia hornín nachádzajúcich sa v širšom okolí staveniska. Veľmi dobre priepustné sú fluviálne sedimenty – náplavy rieky Ondava a štrkové sedimenty jej terasových stupňov. Fluviálne sedimenty často tvoria aj dve zvodne – 2 horizonty - podzemnej vody. Prvý horizont netvorí súvislú hladinu, miestami sa nachádza v nivných hlinách ako pripovrchová voda. Druhý horizont sa nachádza v štrkoch a pieskoch korytovej fácie v hĺbke cca 5 až 9 m p.t., je prevažne napätý až mierne napätý. Pomerne dobre zvodnené sú aj proluviálne sedimenty.

Antropogénne a deluviálne sedimenty, ako aj súdržné sedimenty neogénu sú prevažne nepriepustné, podzemnú vodu neobsahujú. Relatívne priepustnejšie sú piesčité, resp. tufitické vrstvy neogénnych sedimentov, ktoré miestami obsahujú podzemnú vodu, táto je však väčšinou značne napätá (artézska voda). Infiltračná oblasť týchto vôd je v prevažnej miere ďaleko od ich výskytu, v miestach, kde tieto vrstvy vychádzajú k povrchu, resp. sa nachádzajú v priamom podloží priepustného kvartéru.

Pôdny fond dotknutého územia tvoria pôdy nížin. Ide o územia so semiterestrickými pôdami - nivné pôdy - prevažne glejové a oglejené na nekarbonátových aluviálnych uloženinách. Vo východnej časti obce sú pôdy nížin, prevažne hnedozeme ilimerizované a oglejené na sprašových a iných hlinách.

Hydrologické pomery - z hľadiska hydrologických pomerov je územie, v ktorom je lokalizovaná stavba, odvodňované riešeným bezmenným potokom, ktorý je ľavostranným prítokom rieky Ondavy. Rieka Ondava patrí do zbernej oblasti Tisy. Povrchové vody z východného Slovenska sú prostredníctvom rieky Tisy (mimo nášho územia) odvádzané do Dunaja, a tak do Čierneho mora. V zbernej oblasti Tisy je jedným z hlavných tokov Bodrog, ktorý ústi do Tisy na Maďarskom území pri Tokaji. Bodrog vzniká sútokom Latorice, Laborca s Uhom a Ondavy s Topľou. Rieka Ondava s Topľou odvodňuje južné svahy nízkych Beskyd, východnú časť Čerhovských a Slanských vrchov a časť východoslovenskej nížiny. Povodie týchto riek je na ploche 3382 km². Uvedené rieky sú druhou hlavnou vetvou riečneho systému vytvárajúceho Bodrog. Ondava s Topľou tečú paralelne, vytvárajú až po

sútok pretiahnuté povodia, s prevahou ľavostranných prítokov, najmä pokiaľ ide o Ondavu. Pod ústím Tople priberá rieka Ondava iba pravostranné prítoky, zväčša premenené na kanály. Najväčším z nich je Trnávka.

Ondava - základné údaje:

• plocha povodia	:	3 382 km ²
• priemerný prietok	:	Q = 22,9 m ³ /s
• minimálny prietok	:	Q _{min} = 2,06 m ³ /s
• maximálny prietok za 100 rokov	:	680 m ³ /s

Potok „bezmenný“ má plochu povodia činí 5,20 km² (hydrologické číslo: 3-01-03-108). Na dĺžke 1 639 m, v zastavanej časti obce riešená protipovodňová ochrana. Tok pramení v hornatejšej časti katastra obce. Od prameňa priberá niekoľko menších prítokov. V smere SV – JZ preteká centrom obce Nižný Hrabovec a za obcou sa vlieva do Ondavy.

1.3. Biota - fauna, flóra a vegetácia

VEGETAČNÉ POMERY

Geobotanické členenie územia bolo realizované podľa Geobotanickej mapy Slovenska (Michalko a kol., 1987). Geobotanická (vegetačná) mapa SR je mapou vegetačno-rekonštrukčnou. Je výsledkom využitia znalostí o vegetácii v prírodných podmienkach územia a dlhodobého postupného výskumu v prírode. Súčasná potenciálna prirodzená vegetácia (predpokladaná vegetácia) je vegetácia, ktorá by sa za daných klimatických, pôdnych a hydrologických pomerov vyvinula na určitom biotope, keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal. Teoretický základ koncepcie vegetačných jednotiek je založený na druhovom zložení vegetácie a opiera sa o koncepciu význačných a diferenciálnych druhov syntaxonomických jednotiek. Mapové jednotky berú do úvahy fytoecologický a ekologický základ.

V lokalite umiestnenia stavby sa vyskytujú nasledovné spoločenstvá rastlín:

- **U** - (*lužné lesy nížinné*) v údolí rieky Ondava, ako aj v nivách miestnych potokov v riešenom území
- **Sx** - (*lužné lesy vrbovo - topoľové*) - toto spoločenstvo sa vyskytuje prevažne priamo v nive rieky Ondava a v jej bezprostrednom okolí, ide o sprievodnú brehovú zeleň toku
- **C** - (*dubovo – hrabové lesy karpatské*) spoločenstvo má väčšie rozšírenie, je prítomné v obci, ako aj v jej okolí
- **Cr** - (*dubovo - hrabové lesy panónske*) spoločenstvo je prítomné v obciach južnejšie od Nižného Hrabovca, lemuje v užších pruhoch spoločenstvo U
- **Qs** - (*dubové subxerothermofilné a borovicové xerofilné lesy*) toto spoločenstvo vytvára ostrovčekovitý výskyt v obci v spoločenstve rastlín C
- **Qp** - (*dubové nátržníkové lesy*) toto spoločenstvo vytvára ostrovčekovitý výskyt v prevažne v spoločenstve rastlín C a Cr, južne a východne od obce

U - lužné lesy nížinné

Do tejto jednotky sú zahrnuté vlhkomilné a čiastočne mezohygrofilné lesy rastúce na aluviálnych naplaveninách pozdĺž vodných tokov alebo v blízkosti prirodzených vodných nádrží. Zväčša sú to spoločenstvá jaseňovo-brestových a dubovo-brestových lesov na alúviách väčších riek, avšak viažu sa na vyššie a relatívne suchšie polohy údolných nív (agradáčne valy, riečne terasy, náplavové kužele) najmä v nížinách a v teplejších oblastiach pahorkatín (do 300 m n.m.), kde ich zriedkavejšie a časovo kratšie ovplyvňujú periodicky sa

opakujúce povrchové záplavy alebo kolísajúca hladina podzemnej vody. Vegetácia má bujný vzrast, lebo zásoby prístupných živín sú pomerne veľké a kvalitné. Krovinné poschodie je zväčša dobre vyvinuté a vyznačuje sa vysokou pokryvnosťou. Bylinný podrast je podstatne bohatší a druhovo pestrejší ako vo vrbovo-topoľových lesoch.

Odlesnené plochy sa intenzívne využívajú v poľnohospodárstve. Na ľahších a stredne ťažkých pôdach sa pestujú kukurica a obilniny, na ťažkých a na živiny bohatých pôdach zase cukrová repa, zemiaky, jačmeň a zelenina.

Sx - lužné lesy vrbovo - topoľové

Jednotka združuje spoločenstvá mäkkých lužných lesov rozšírených na holocénnych nivách riek v teplej panónskej oblasti, na vlhkých, periodicky zaplavovaných fluviálnych sedimentoch v nížinnom a pahorkatinnom stupni do 250 - 300 m n.m. Sú v nej zahrnuté fytocenózy vysokokmenných vrbovo-topoľových lesov, krovitých vrb a všetky ich vývojové štádiá.

Krovinná etáž je chudobná na druhy a stupeň jej rozvoja závisí od režimu povrchových záplav. Bohatšie je vyvinuté bylinné poschodie, lebo substrát bohatý na živiny poskytuje priaznivé podmienky pre jeho rozvoj. Na fytocenologické zloženie a štruktúru vrbovo-topoľových spoločenstiev má rozhodujúci vplyv vertikálne kolísanie hladiny vody v korytách riek. Náplavy bohaté na živiny sa na dolnom toku riek (Laborec, Uh, Ondava) po vyklčovaní vrbových porastov, zregulovaní riečnych koryt a vybudovaní ochranných hrádzi využívajú ako vysokobonitné pôdy na pestovanie cukrovej repy, zeleniny a ďalších okopanín, na ľahších pôdach s trvalo zníženou hladinou podzemnej vody sa pestujú obilniny a kukurica.

C - dubovo – hrabové lesy karpatské

Mezofilné zmiešané listnaté lesy sú na území Slovenska najrozšírenejšou lesnou klimaticko-zonálnou formáciou v dubovom stupni. Pôvodne zaberali súvislé rozsiahle plochy, najmä v pahorkatinách a na vrchovinách, až do výšky priemerne 600 m n. m. a vo všetkých vnútrokarpatských kotlinách a podoliach. V súčasnosti z nich zostali len zvyšky, najmä v severných kotlinách, na rovinách a v nížinách, ktoré sú vo veľkej miere antropogenizované.

Polohy patriace tejto mapovanej jednotke sú obhospodarované vo forme polí, trvalých kultúr (záhrad, viníc, chmeľníc, parkov pri osadách). Pestujú sa na nich aj náročné kultúry, napr. kukurica, pšenica, zelenina. Zvyšky lesov sú prevažne nízkokmenné a výmladkové, často premenené na agátové kultúry. Stredné polohy vyhovujú najviac sadovníctvu.

Cr - dubovo - hrabové lesy panónske

Vyvíjajú sa na sprašových pahorkatinách a v kotlinách južného Slovenska. Sú to spoločenstvá dubovo - hrabových lesov v najteplejších oblastiach na Slovensku. Podmieňujú ich predovšetkým piesočnaté a štrkovité terasy tret'ohorné alebo štvrtohorné pokryté sprašovými hlinami alebo náplavové kužele. Stromové poschodie tvoria najmä dominantný dub letný, častý je výskyt duba sivastého, na prechode do chladnejších polôh pristupuje alebo dominuje dub zimný. Hojné sú ešte javory, bresty, hrab, jasany, na vlhších miestach lipa malolistá. Bohaté je aj krovinné poschodie. Väčšina plôch po lesoch tohto typu je premenená na veľmi úrodné polia, na ktorých sa pestujú najnáročnejšie kultúry (kukurica, pšenica, tabak, vinič a.i.). Náhradné trávnaté spoločenstvá sa zachovali iba lokálne. Na agradačných valoch a vyvýšených plochách pieskových dún sú časté agátové monokultúry. Odlesnené plochy sa intenzívne využívajú v poľnohospodárstve. Na ľahších a stredne ťažkých pôdach sa pestujú kukurica a obilniny, na ťažkých a na živiny bohatých pôdach zase cukrová repa, zemiaky, jačmeň a zelenina.

Qs - dubové subxerothermofilné a borovicové xerofilné lesy

Táto jednotka reprezentuje borovicové lesy lesostepného charakteru (subboreálna skupina). Podobné borovicové lesy sú v suchých alpských dolinách. Považujú sa za reliktné spoločenstvá postglaciálnej teplej doby. Skupina suchomilných borovicových lesov na vápencových podložiach patrí takisto do širšie chápanej skupiny borovicových sucholesov, ktorá má súvislé prechody do európskych a ázijských lesostepí. Preto významnú úlohu tu majú druhy lesostepné so submediteránnym charakterom a druhy zmiešaných lesov východoeurópskej kontinentálnej oblasti. Spoločenstvo zaberá len južné a vrcholové polohy. Nachádza sa na vrcholoch vrchov. Vyskytujú sa od Považského podolia cez horské vnútro -karpatské kotliny až po flyšové. V dotknutej oblasti sa vyskytujú na vápnitých flyšoch, melafíroch a travertínoch v oblasti Dreveníka. Jednotka je maloplošná a z vývojového hľadiska našej flóry významná. Má aj reliktné druhy, ktoré sa zachovali iba na týchto miestach.

Qp - dubové nátržníkové lesy

Dubové lesy na plošinách a miernych sklonoch pahorkatín majú na našom území osobitné zloženie. Rozšírené sú vo vnútrokarpatských kotlinách. Floristicky sú veľmi bohaté, lebo zaberajú rovné plochy. Z druhov prevláda dub letný, menej dub zimný, borovica sosna, breza biela a na zamokrených miestach občas aj osika.

Krovinný porast tvoria krušina jelšová, lieska, rešetliak prečisťujúci, trnka, hloh obyčajný a ruža psia. Bylinný porast tvoria druhy: nátržník biely, plúcnik Murinov, iskerník mnohofarebný, hrachor čierny, bukvica lekárska, vres obyčajný a pod.

Flóra

Záujmové územie spadá podľa fytogeografického členenia Slovenska do oblasti stredoeurópskej a východoeurópskej teplomilnej, čiže panónskej flóry (Pannonicum), do podoblasti vlastnej panónskej flóry, okresu Potiská nížina.

Potiská nížina má veľmi teplé podnebie. Lužné lesy sa zachovali miestami pozdĺž riek a mŕtvych ramien. Územie je charakteristické spoločenstvami kultúrnej stepi, kde podstatnú časť biotopov tvorí orná pôda, menej lúky a pasienky, nevelké potoky a melioračné kanály s brehovou zeleňou, medzné zelené pásy, remízky a vetrolamy s pomerne chudobným zastúpením druhov fauny a flóry. Z vodných rastlín sa tu vyskytuje iskerník mnoholistý (*Ranunculus polyphyllus*), salvínia plávajúca (*Salvinia natans*), okrasa okolkatá (*Butomus umbellatus*), potočník širokolistý (*Sium latifolium*), pálka širokolistá (*Typha latifolia*), pálka úzkolistá (*Typha angustifolia*), ježohlav jednoduchý (*Sparganium simplex*), červenavec plávajúci (*Potamogeton natans*), ranichelka močiarna (*Zanichellia palustris*), perutník močiarny (*Hottonia palustris*), puškvorec obyčajný (*Acorus calamus*) a.i. V plytkých vodách, mokradiach, prípadne na vlhkých lúkach sa vyskytuje napr. papradník močiarny (*Thelypteris palustris*), kalužník portulakový (*Peplis portula*), ludwigia močiarna (*Ludwigia palustris*), čertkusok prehnutý (*Succisella inflexa*), halucha banátska (*Oenanthe banatica*), bahnička malokvetá (*Eleocharis quinqueflora*) a.i.

Vegetácia pieskov je v tomto území zastúpená rastlinami: kostrava Margittaiho (*Festuca margittaii*), gypsomilka metlinatá (*Gypsophyla paniculata*), slamiha piesočná (*Helichrysum arenarium*), pýr srstnatý (*Elytrigia metlinatá*), chrumkavec bradavičnatý (*Polycnenum verrucosum*), huľavník najvyšší (*Sisymbriusa altissimum*), skorocel indický (*Plantago indica*), stavikrv piesočný (*Polygonum arenarium*), poniklec uhorský (*Pulsatilla hungarica*), myší chvost Kitaibelov (*Achilka kitaibeliana*) a.i. Zo slanomilných druhov je známy steblovec odstávajúci barinný (*Pucinellia distans* spp. *linosa*), ďatelina jahodová Bonaniho (*Trifolium fragiferum* ssp. *bonanii*), rumanček pravý slanomilný (*Matricaria chamomilla* ssp. *salina*),

púpava besorabská (*Taraxacum bessarabicum*), skorocel prímorský (*Plantago maritima*), chvostovec panónsky (*pholiurus pannonicus*) a.i. Na mnohých slaništých miestach rastie šachorček panónsky (*Acorellus pannonicus*), bekmannia erukovitá (*Beckmannia eruciformis*) a panónsky endemit chren veľkoplodý (*Armoracia macrocarpa*).

V okolí navrhovanej stavby sa nachádza niekoľko floristicky hodnotných území. V kapitole III. – 1.4. – chránené územia sú tieto hodnotné územia a lokality uvedené. Sú to lokality v rôznom stupni ochrany, aj z dôvodov zachovania vzácnnej flóry.

OSOBITNE CHRÁNENÉ, VZÁCNE A OHROZENÉ DRUHY RASTLÍN

Územie katastra obce Nižný Hrabovec, najmä v jeho centrálnej časti, ktorou preteká potok Vesné je výrazne antropogénne ovplyvnené. Na riešenom území ani v jeho okolí sa nachádzajú rastlinné druhy, ktoré sú zaradené medzi chránené druhy.

Fauna

Zloženie fauny dotknutého územia nie je také pestré ako v hornatých oblastiach Slovenska. Územie, do ktorého je situovaná navrhovaná stavba, je z hľadiska fauny málo významné. Ide o značne využívanú poľnohospodársku krajinu, v ktorej sú živočíšne spoločenstvá pomerne chudobné a značne narušené antropogénnou činnosťou. Prevládajú najmä živočíšne spoločenstvá polí a lúk. K týmto zoocenózam možno priradiť aj zoocenózy neobrábaných plôch, ako sú smetiská, rozrobené zemné práce železničných násypov, ciest, priehrad a pod. Charakteristickým znakom tohto biotopu je otvorenosť, každoročné i lokálne striedanie kultúr, ročné zmeny v kultúrach súvisiace s ich vývojom, určitá druhová stereotypnosť a časté hlboké zásahy človeka do biocenóz. Väčšina druhov zo suchozemských stavovcov, ktoré sú súčasťou tejto zoocenózy, pôvodne obývala stepi. Preto aj adaptačný vývinový proces prebiehal pri nich z hľadiska požiadaviek, ktoré na ne kladlo toto nekryté otvorené prostredie. Jeho výsledkom je predovšetkým dokonalé farebné spĺvanie s prostredím, ktoré zabezpečuje stepným živočíchom ochranu pred predátormi.

Charakteristické druhy pre polia, lúky a pasienky stredných polôh a nížin sú hrabavka škvrnitá, prepelica poľná, jarabica poľná, škvránok poľný, zajac poľný, syseľ obyčajný, drop veľký, drop malý, ležiak obyčajný, kaňa sivá, kaňa popolavá, myšiarka močiarna, trasochvost žltý, strnádka lúčna, chrček roľný a tchor stepný, pre vlhké lúky je charakteristický chrapkáč poľný, pre vlhké lúky s nížinnými poľami je charakteristický cíbik chochlatý, pre neobrábanú zem je typická pipiška chochlatá.

Živočíšne spoločenstvá bezstavovcov polí (kultúrnej stepi) v porovnaní s lesnými a lúčnymi spoločenstvami sú pomerne chudobné na druhy dôsledkom agrotechnických zásahov, ktoré rušivo pôsobia na štruktúru živočíšnych spoločenstiev. V širšom okolí navrhovanej stavby sa nachádzajú aj faunisticky hodnotné územia, ktoré sú súčasťou biocentier a biokoridorov. Výraznou črtou tohto územia je jeho poloha v migračnej ceste vodného vtáctva. Súvisí s tým značný počet živočíchov prenesených sem zo vzdialenejších geografických oblastí. Poľovná zver je zastúpená hlavne bažantom obyčajným, zajacom poľným, kačicou divou, srncom hôrnym, sviňou divou, jeleňom obyčajným, prepelicom a jarabicou. Z ostatných druhov tu žije líška obyčajná, kuna lesná, tchor obyčajný a iné.

V širšom okolí navrhovanej stavby sa nachádzajú aj faunisticky hodnotné územia. V kapitole III.1.4. – chránené územia sú tieto faunisticky hodnotné lokality popísané. Sú v rôznom stupni ochrany z dôvodov zachovania vzácnnej fauny.

OSOBITNE CHRÁNENÉ DRUHY ŽIVOČÍCHOV

Osobitne chránené živočíchy - druhy európskeho významu - neboli na lokalite stavby, ani v jej okolí zistené.

1.4. Chránené územia

OSOBITNE CHRÁNENÉ ČASTI PRÍRODY

Za účelom ochrany prírodných, ekologicky hodnotných krajinných celkov s mimoriadne významným prírodným bohatstvom ochrany prírody boli vyhlásené niektoré územia za chránené územia s rôznym stupňom ochrany.

Územie dotknuté stavbou patrí v zmysle zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny k územiu 1. stupňa, t.j. územie, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana. Do okresu Vranov nad Topľou nezasahuje ani jedno vyhlásené veľkoplošné chránené územie. V širšom okolí stavby sa nachádza niekoľko maloplošných chránených území, ani jedno nie je lokalizované priamo v k.ú. Nižný Hrabovec. Vyhlásené maloplošné chránené územia v okrese Vranov nad Topľou (NPR - národné prírodné rezervácie, PR - prírodné rezervácie, PP – prírodné pamiatky a CHA – chránené areály) a prvky ÚSES - biocentrá a biokoridory - v území lokalizácie stavby sú uvedené v tabuľke a popísané ďalej v texte. V celkovej situácii stavby v M 1 : 50 000, ktorá tvorí prílohu EK-01, sú zakreslené prvky ÚSES. Prehľad vyhlásených chránených území, vyskytujúcich sa v dosahu stavby, v susedných obciach okresu Vranov nad Topľou je v tabuľke č.2.

V okrese Vranov nad Topľou je vyhlásených **14** maloplošných chránených území. Ide o: **2 NPR**: Oblík a Šimonka, **4 PR**: Hermanovské skaly, Hlinianska jelšina, Zámutovská jelšina a Zámutovské skaly, **5 PP**: Petkovský potok, Skaly pod Pariakovou, Zapikan, Zárez Stravného potoka a Žipovské mŕtve rameno a **3 CHA**: Medzianske skalky, Radvanovské skalky a Štefanovská borina. K priamym stretom záujmov s maloplošnými chránenými územiami pri realizácii navrhovanej stavby nedôjde.

Väčšina chránených území bola vyhlásená v zmysle zákona SNR č. 1/1955 Zb. o štátnej ochrane prírody. Zákonom NR SR č. 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny bola prijatá nová kategorizácia chránených území, tak ako je používaná v súčasnosti. V r. 2002 bol uvedený zákon nahradený v súčasnosti platným zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov o ochrane prírody a krajiny.

Tabuľka č. 2: Charakteristika maloplošných chránených území v okrese Vranov nad Topľou, vyskytujúcich sa v širšom okolí stavby

Názov územia	Katastrál. územie	Kateg. ochrany	Plocha územia (ha)	Rok vyhlás.	Predmet ochrany
Hlinianska jelšina	Hlinné	PR	46,15	1981	Ochrana lesných spoločenstiev jaseňových jelšín terénnych zníženín s prameniskami v SV časti Slanských vrchov na vedecko-výskumné a kultúrno-výchovné ciele.
Zámutovská jelšina	Rudlov	PR	6,6	1981	Ochrana lesných slatinno-jelšových spoločenstiev Slanských vrchov na vedecko-výskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.
Žipovské mŕtve rameno	Vyšný Žipov	PR	22,27	1990	Ochrana ekologicky dôležitého územia s výskytom ohrozených mäkkýšov. Je to mŕtve rameno Tople s hĺbkou 0,5 - 3 m blízko obce Vyšný Žipov. Výskyt stromovej i litorálnej vegetácie, ale aj burín (z okolitých plôch). Bohatstvo planktónu.

Zámutovské skaly	Zámutov, Rudlov	PR	30,67	1980	Ochrana braľných foriem reliéfu, reliktných teplomilných rastlinných spoločenstiev a spoločenstiev sutinových javorín Slanských vrchov na vedecko-výskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.
Skaly pod Pariakovou	Juskova Voľa	PP	60	1987	Ochrana braľných foriem reliéfu. OP nevyhlásené.
Zapikan	Davidov	PP	1	1993	Ochrana impozantnej rokliny Komorského potoka s braľnými formami, podomletými prevismi a vodopádom na 3 m terénnom stupni vo vulkanosedimentárnom súvrství okrajovej časti Slanských vrchov.
Štefanovská borina	Štefanovce	CHA	2,04	1993	CHA je zriadený na ochranu enklávy teplomilných rastlinných spoločenstiev južnej časti Nízkyh Beskyd s výskytom vzácných a ohrozených druhov rastlín, zvlášť z čeľade Orchidaceae. Lokalitu je potrebné chrániť najmä pred nežiadúcim zalesňovaním.

ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU NATURA 2000

Podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny § 28 ods.1) chránené vtáčie územia a ostatné pásma a zóny podľa § 27 ods. 10 sú súčasťou súvislej európskej siete chránených území, ktorej cieľom je zachovanie priaznivého stavu biotopov európskeho významu.

Z lokalít sústavy NATURA 2000 nezasahuje do katastrálneho územia obce Nižný Hrabovec žiadne navrhované územie európskeho významu (Výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14.7. 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu).

CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA

Katastrálne územie obce Nižný Hrabovec, t.j. územie dotknuté stavbou nepatrí do žiadneho vyhláseného chráneného vtáčieho územia, ani do územia zaradeného do národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území (Schválené Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 636 dňa 9. júla 2003).

CHRÁNENÉ STROMY

V riešenom území, t.j. v katastrálnom území obce Nižný Hrabovec sa nachádzajú aj osobitne chránene stromy, na ktoré sa vzťahuje ochrana v zmysle § 49 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Názov: Platan v Nižnom Hrabovci - druh dreviny - platan západný
 Tis v Nižnom Hrabovci - druh dreviny - tis obyčajný

2. KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA

2.1. Ekologická stabilita územia a hodnotenie krajiny

Pojem "krajina" má svoje dávne historické korene, pričom vždy súvisel s činnosťou človeka (Supuka, Schlampová, Jančura, 1999). Krajinu chápeme z hľadiska jej viacerých vlastností. Je kombinovaným dielom prírodných a antropických síl (Jančura, 2002).

Pod pojmom "ochrana krajiny" rozumieme predovšetkým ochranu charakteristického vzhľadu krajiny a krajinného rázu, ktoré krajinu alebo jej časť odlišujú od ostatných a poukazujú na jej prírodnú, kultúrno-historickú hodnotu a jedinečnosť. Aktuálnosť témy krajinného obrazu, charakteristického vzhľadu krajiny a krajinného rázu vyplýva z čoraz väčšieho tlaku na krajinné prostredie a z rizika jeho nenávratných zmien. Všetky ľudské zásahy do krajiny sa primárne prejavujú zmenou jej štruktúry. Každá stavba a každá zmena v krajine mení jej obraz – usporiadanie krajinej štruktúry a následne jej ráz – zmena vzťahov pôvodného charakteru krajiny.

ŠTRUKTÚRA KRAJINNEJ POKRÝVKY (SÚČASNÁ KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA) OBCE NIŽNÝ HRABOVEC

V druhotnej krajinej štruktúre (DKŠ) predmetnej krajiny dominujú dva základné prvky krajinej štruktúry – pásma lesa a pásma poľnohospodársky využívané krajiny, ktoré tvoria základnú maticu krajiny, dopĺňanú zvyšnými prvkami krajinej štruktúry.

Územie katastra obce Nižný Hrabovec je značne pretvorené ľudskou činnosťou spojenou predovšetkým:

- s využívaním PPF veľkoplošne ako trvalé trávne porasty (TTP - intenzívne lúky a pasienky) a orná pôda. S tým sú spojené zúrodňovacie zásahy, ktorými bola likvidovaná vo veľkej miere krajinotvorná zeleň, predovšetkým krovinové spoločenstvá, a tak následne oslabená ekologická stabilita v území
- záberom nových doposiaľ neurbanizovaných plôch

Súčasnú krajinnú štruktúru tvoria predovšetkým plochy ornej pôdy, trvalých trávnych porastov a nelesnej drevinovej vegetácie. Najväčšie zmeny krajinej štruktúry sú spôsobované individuálnou a poľnohospodárskou zástavbou.

Na riešenej lokalite - v lokalite umiestnenia stavby - sa nachádzajú krovinové brehové porasty. Táto nelesná drevinová vegetácia (NDV) lemuje tok najmä mimo zastavanú časť obce, čiastočne aj v obci.

MIERA EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA sa hodnotí na základe stupňa ekologickej stability. Stupeň ekologickej stability (SES) je spravidla vypočítaný pre jednotlivé katastrálne územia a je najčastejšie hodnotený v piatich kategóriách, od veľmi nepriaznivej po veľmi priaznivú.

STUPNE EKOLOGICKEJ STABILITY

Mieru ekologickej stability (ES) územia zhodnotili autori RÚSES-u (Gehinová, B. a kol. 1994) na základe koeficientu ekologickej stability, ktorý bol vypočítaný pre každé katastrálne územie okresu Vranov nad Topľou. Hodnoty ES predstavujú realizačné kritériá – možnosti realizácie ÚSES, t. j. charakterizujú množstvo ekologicky stabilizujúcich prvkov v danom území, ktoré sú samozrejme základnými stavebnými prvkami celoplošného ÚSES. Priemerná hodnota stupňa ekologickej stability vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability, resp. narúšania ekologických väzieb v katastrálnom území. Dotknuté územie je poľnohospodársky využívané, čomu odpovedá aj súčasná krajinná štruktúra, ako aj pomerne nízke koeficienty ekologickej stability (KES), napr. KES k.ú Vranova n/Topľou je len 1,67.

2.2 Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Regionálny ÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu. Za biocentrá (provinciálne, nadregionálne a regionálne) boli

vybrané tie územia, v ktorých sa nachádzajú zachovalé sukcesné štádiá alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. K ďalším kritériám pre výber územia za biocentrum bol stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosti zoo-zložky a v neposlednom rade aj územná rozloha.

V širšom okolí stavby je významné nadregionálne biocentrum:

ŠIMONKA – OBLÍK s jadrom NPR Šimonka, NPR Oblíka.

Poloha: potenciálna CHKO Slanské vrchy, sociokoregión Slanské vrchy, okresy Prešov a Vranov nad Topľou

Lesné porasty pralesovitého charakteru, typické spoločenstvá bučín vyšších polôh so vzácnymi rastlinnými druhmi.

V okolí stavby sú taktiež významné regionálne biocentra:

ÚSEK TOPLE OD ORTÁŠOV PO SAČUROV:

Vrbovo – topoľové brehové porasty s výskytom chránenej a ohrozenej fauny

ÚSEK ONDAVY OD BENKOVIEC PO KLAZANY:

Vrbovo – topoľové a vrbovo – jelšové brehové porasty, aluviálne lúky s výskytom chránenej a ohrozenej fauny a flóry

ÚSEK ONDAVY OD POŠE PO NIŽNÝ ŽIPOV:

Vrbovo – topoľové brehové porasty s prímiesou drevín tvrdého luhu, aluviálne lúky s výskytom chránenej a ohrozenej fauny a flóry

Nadregionálny a regionálny ÚSES dotvárajú biokoridory spájajúce medzi sebou biocentra spôsobom umožňujúcim migráciu organizmov, aj keď jeho časť nemusí poskytovať trvalé existenčné podmienky.

V blízkosti stavby je aj významný nadregionálny biokoridor:

ONDAVA: Vrbovo – topoľové a vrbovo – jelšové brehové porasty, aluviálne lúky s výskytom chránenej a ohrozenej fauny a flóry

Pod pojem migrácia zahrňujeme nielen pohyb živočíšnych jedincov, pohyb rastlinných orgánov schopných vyrásť do novej rastliny, ale aj výmenu genetických informácií v rámci populácií a pod. Týmto všetkým sa biokoridor stáva dynamickým prvkom, ktorý zo siete izolovaných biocentier vytvára vzájomne sa ovplyvňujúci územný systém. Základ kostry ekologickej stability územia na nadregionálnej úrovni predstavujú biocentra provincionálneho a nadregionálneho významu.

3. OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNO - - HISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Demografická charakteristika

Navrhovaná stavba sa nachádza v k.ú. obce Nižný Hrabovec, v okrese Vranov nad Topľou v Prešovskom kraji. Okres Vranov nad Topľou patrí medzi väčšie okresy v kraji, počtom obyvateľov sa radí na 3. miesto. Do tohto okresu patrí 68 obcí, z toho dve mestá (Vranov nad Topľou a Hanušovce nad Topľou). Okres sa rozprestiera na ploche 769 km². Okres Vranov nad Topľou má členitý reliéf, čiastočne sa nachádza na Východoslovenskej nížine a čiastočne v Karpatoch, kde zasahuje do Ondavskej vrchoviny, Beskydského predhoria a Slanských vrchov.

Základné demografické údaje okresu Vranov nad Topľou

Počet obyvateľov k 26.05. 2001	76 504
z toho ženy	38 723
Hustota obyvateľstva na 1 km ²	99

Údaje o počte obyvateľov mesta Vranov nad Topľou, dotknutej obce a susedných obcí sú uvedené v tabuľke č. 3. Tieto údaje vyjadrujú stav k 30.6.1992 (Štatistický lexikón obcí SR, 1994). V zátvorke uvádzame aj novšie údaje o celkovom počte obyvateľov dotknutej obce a susedných obcí podľa údajov Štatistického úradu SR v Prešove k 26.5.2001 (Údaje zo Sčítania obyvateľov) a údaje platné k 31.12. 2010. Z uvedeného porovnania je zrejmý demografický vývoj v tomto území za posledné roky.

Tabuľka č. 3 : Počet obyvateľov obce Nižný Hrabovec, susedných obcí a okresného mesta Vranov nad Topľou

Mesto - Obec		VÝMERA (ha)	POČET OBYVATEĽOV		
			SPOLU	Muži	Ženy
Vranov n.Topľou /mesto/		4 068	22 487 (22 985 - r.2001) (23 069 - r.2010)	11 058	11 429
Obce	Nižný Hrabovec	1 129	1 441 (1 631- r.2001) (1 628 - r.2010)	715	726
	Kučín	397	418 (479 - r.2001) (519 - r.2010)	221	197
	Poša	843	770 (820 - r.2001) (877 - r.2010)	366	404
	Kladzany	538	604 (596 - r.2001) (535 - r.2010)	293	311

Aj v ďalších častiach tejto dokumentácie EIA – Zámeru - (demografia, poľnohospodárstvo a cestovný ruch) sú uvádzané údaje prevažne vybrané z materiálov štatistického úradu SR a sú aktualizované k 31. 12. 2000 (Okresy Prešovského kraja, Krajská správa št. úradu SR v Prešove, 2002).

Obyvateľstvo podľa národností v % (okr. Vranov nad Topľou) k 26.05. 2001

slovenská	91,69
rómska	6,92
rusínska	0,16
ukrajinská	1,13
česká	0,29
ostatná	0,72
poľská	0,02
maďarská	0,07

Obec Nižný Hrabovec je obcou patriacou do okresu Vranov nad Topľou. Najstaršia správa o obci je z r. 1357. Rozloha katastra obce činí 1 129 ha. Nižný Hrabovec leží v ondavskom výbežku Východoslovenskej nížiny na terasách Ondavy. Nadmorská výška v strede obce je 131 m n. m. a v chotári 111 - 236 m n. m. Západnú časť zväčša odlesneného chotára tvorí niva, ktorá smerom na východ prechádza do Pozdišovskej pahorkatiny pokrytej vo vyšších polohách listnatým lesom.

Vybavenosť obce Nižný Hrabovec infraštruktúrou je na dobrej úrovni. V obci je zavedená telefónna sieť, elektrická sieť, príjazdová cesta do obce. Obec má verejné osvetlenie, verejný vodovod a kanalizačnú sieť pripojenú na ČOV. Obec je plynofikovaná, má futbalové ihrisko, poštu, predajne potravinárskeho aj iného tovaru, vlakovú zastávku a iné vybavenie.

Pracovné príležitosti v obci sú prevažne v miestnych zariadeniach obchodu a služieb ako aj v malých živnostenských prevádzkach. Trend zvýšenia stavu pracovných príležitostí v obci je umožnený rozvojom živnostenského a stredného podnikania na úseku malovýroby a služieb. Väčšina obyvateľov obce však do zamestnania dochádza do okresného mesta a iných obcí, kde sú prevádzkované väčšie priemyselné podniky.

Priemysel, ťažba nerastných surovín a doprava

Stavba patrí do Prešovského kraja, ktorý je ekonomicky významný región SR. Ťažiskovými odvetvami hospodárstva sú priemysel (strojárenský, chemický, potravinársky, drevospracujúci, palív a energetiky, stavebníctvo vrátane priemyslu stavebných hmôt a poľnohospodárstvo). V okrese Vranov nad Topľou je odvetvový profil priemyslu taktiež pomerne pestrý. K základným podnikom okresu Vranov nad Topľou patria Bukocel, a.s. Hencovce, Zeocem a.s. Bystré nad Topľou, Slovasfalt, spol. s r.o., Tehelne, a.s. Vranov nad Topľou, Lesy SR, OZ Vranov nad Topľou, MIS Slovakia s.r.o. Vranov nad Topľou a ďalšie.

Ťažba nerastných surovín v celom Prešovskom kraji nie je veľmi vysoká oproti iným krajom. V okrese Vranov nad Topľou sa nachádzajú niektoré významnejšie ložiská nerastných surovín v ťažbe. Prehľad ložísk nerastných surovín v ťažbe v okrese Vranov nad Topľou je v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4: Ložiská vyhradených nerastov v okrese Vranov nad Topľou

Okres	Názov ložiska	Nerastná surovina	Ťažobná organizácia - správca ložiska (pôvodný názov)
Vranov nad Topľou	Skrabské - Petkovce	vápny slieň	ZEOCEM Bystré
	Juskova Vola	stavebný kameň	Cestné stavby a.s., Košice, závod Michalovce
	Vehec	stavebný kameň	LOM s.r.o. Vranov n/T. (VKŠ š.p., Spišská Nová Ves)
	Nižný Hrabovec	zeolit	ZEOCEM Bystré
	Bystré	tehliarske suroviny	Temako a.s. Hanušovce n/T.
	Čemerné	tehliarske suroviny	VOKOP s.r.o. Vranov n/T.

Jedinečným bohatstvom tunajšej obce je početný výskyt minerálov, z ktorých sú najviac zastúpené bentonity a zeolity. Bentonity vznikli premenou sopečného popola na bývalom predhistorickom morskom dne. Proces zeolitizácie prebiehal v alkalickom, pomerne plytkovodnom morskom prostredí premenou základnej sklovitej hmoty tufitu. Tufit sa už od roku 1966 ťažil a používal na výrobu hydraulického cementu a vápna, ako plnivo do betónu a na výrubu pórobetónu. Až neskôr sa zistilo, že ide o horninu zloženú prevažne zo zeolitu. Najväčšia poloha má mocnosť okolo 100 m a siaha od Kučina až po Pusté

Čemerné a je čiastočne odkrytá v miestnom lome na JZ okraji obce. Ide o prvé známe ložisko zeolitov v Slovenskej republike patrí k tufogénno - sedimentárnemu genetického typu, ktorý je z ekonomického hľadiska najvýznamnejší.

Okrem uvedených ložísk sa v okrese nachádzajú aj iné ložiská nerastných surovín, ktorých ťažba bola ukončená, resp. pozastavená. Ide napr. o hlbinné ložisko ortuťovej rudy - rumelky Komárany – Merník a povrchové ložisko ryodacitu Čičava.

Doprava - Medzi základné prejavy negatívneho vplyvu dopravy na životné prostredie patria: hluk, vibrácie a otrasy, exhaláty, prašnosť, nehodovosť, znečisťovanie vody, estetické a psychické účinky, deliace účinky komunikácií, plošné nároky a pod. Hustota cestnej siete (km/km²) v Prešovskom kraji je najväčšia v okresoch: Levoča, Stropkov a Svidník, najnižšia v okresoch: Snina, Poprad a Kežmarok, t.j. v okrese Vranov nad Topľou je priemerná hustota a cca odpovedá priemernej hustote v kraji, ktorá je 0,347 km/km².

Základné údaje o cestnej sieti v okrese Vranov nad Topľou:

cesty I. triedy („E“ cesty)	40,21 km
cesty II. triedy	96,20 km
cesty III. triedy	102,35 km

Prístup ku samotnému stavenisku je komunikačne jednoduchý, a to z cesty I/18 Prešov - Vranov n. Topľou – Michalovce a z cesty II/554. Z oboch týchto ciest sa dá priamou odbočkou dostať na stavenisko do obce Nižný Hrabovec. Ďalej bude prístup na stavenisko po obecných a po miestnych komunikáciách. Výkladková železničná stanica Vranov n/T môže slúžiť pre prísun materiálu. Hlavný dopravný koridor v tomto území Prešov – Vranov nad Topľou - Michalovce, t.j. cesta I/18 prechádza severným okrajom obce. Tento cestný ťah čiastočne zaťažuje aj obyvateľov obce, a to svojimi negatívnymi účinkami, ako hluk a emisie látok znečisťujúcich ovzdušie.

Pol'nohospodárstvo

Okres Vranov nad Topľou patrí k produkčným poľnohospodárskym oblastiam. Popri krmovinách a obilninách je významným producentom zemiakov. Aj v tomto okrese, podobne ako v celom Prešovskom kraji, je trend zvyšovania podielu trvalých trávnatých porastov na úkor ornej pôdy.

<u>Štruktúra pôdneho fondu v (ha)</u>	<u>k 31.12.2000</u>
Poľnohospodárska pôda	40 465
z toho:	
▪ orná pôda	23 476
▪ záhrady a ovocné sady	2 005
▪ trvalé trávnaté porasty	14 985
Nepoľnohospodárska pôda	36 428
z toho:	
▪ lesné pozemky	28 960
▪ vodné plochy	2 279
▪ zastavaná plocha	3 526
▪ ostatné plochy	1 663

Poľnohospodárska výroba v okrese Vranov nad Topľou sa realizuje na výmere 23 476 ha ornej pôdy. Z rastlinnej výroby sú v okrese najviac osievané plochy obilovín, najmä pšenice. V živočíšnej výrobe má prioritu chov hydiny (339 334 ks), menší podiel má chov ošípaných (24 408 ks) a hovädzieho dobytku (11 869 ks).

Lesné hospodárstvo

Priestorové rozloženie lesa v jednotlivých častiach dotknutého územia nie je rovnomerné. Územie sa diferencuje podľa geomorfologických jednotiek, a to určuje charakter územia aj po stránke lesnej vegetácie. Výmera lesov v Prešovskom kraji bola k 31.12.1997 439 929 ha, čo predstavuje lesnatosť 48,90 %. Prevládajú listnaté dreviny 58,2 % z plošného zastúpenia. Ihličnaté dreviny majú 41,8 - percentné zastúpenie. Z hľadiska funkčného poslania lesov sú tieto zadelené do štyroch kategórií a ich zastúpenie v okrese Vranov nad Topľou činí:

- *hospodárske lesy* (24 551 ha – 89,1 %) - plnia prvoradú produkčnú funkciu zameranú na tvorbu drevnej hmoty s komerčným cieľom
- *lesy osobitného určenia* (1 334 ha – 4,8 %) lesy v ochranných pásmach vodných zdrojov, prírodných liečivých zdrojov, v okolí zariadení liečebno – preventívnej starostlivosti, kúpeľné lesy, lesné parky a prímestské lesy, lesy v uznaných zverníkoch a bažantniciach, časti lesov v NP, chránené prírodné výtvory, štátne prírodné rezervácie, lesy postihované exhaláciami tak, že si vyžadujú odlišný spôsob hospodárenia
- *ochranné lesy* (1688 ha – 6,1 %) - územie, kde sú lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach (sutiny, strže, územia so súvisle vystupujúcou horninou), lesy potrebné na zabezpečenie ochrany pôdy
- *plochy určené na zalesnenie*

Kvalita lesných porastov je variabilná. Do budúcnosti je cieľom obmedziť pôsobenie škodlivých činiteľov na prijateľnú úroveň, najmä prostredníctvom biologických metód s využitím výsledkov výskumných prác.

Vodné hospodárstvo

Prešovský kraj nemá z hľadiska zásobovania obyvateľstva vodou z verejných vodovodov a domov napojených na verejnú kanalizáciu priaznivú situáciu, hoci sa tento trend postupne zlepšuje. Z 515 – tich samostatných obcí bolo v r. 1999 ešte 190 bez vodovodu a až 473 bez ČOV. Priemerná spotreba vody v domácnostiach má v posledných rokoch mierne klesajúcu tendenciu.

V okrese Vranov nad Topľou, kde žije cca 76 tisíc obyvateľov, je táto situácia ešte nepriaznivejšia. Z údajov VÚVH z r. 1998 vyplýva, že počet obyvateľov zásobovaných z verejného vodovodu činil vtedy len 44,05 %, t.j. bolo to najnižšie percento v celej SR. V súčasnosti to je 60 %, napr. okresy Sabinov a Svidník sú na tom horšie. Počet obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu činil len 32,08 % a počet obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu s ČOV bol 30,55 %. Do roku 2001 stúpol počet obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu a ČOV v okrese Vranov nad Topľou na 31,54 %. V rámci celého kraja stúpol v tom istom období podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu a ČOV na 47,72 %, pričom celoslovenský priemer v tomto roku predstavoval 55,16 %. Kanalizačné siete sú dodnes vybudované najmä vo väčších mestách a značná časť vidieka ostáva mimo ich dosahu. Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu a ČOV v okrese Vranov nad Topľou v je súčasnosti 40 – 50 %. Obec Nižný Hrušov má verejný vodovod a taktiež je verejnú kanalizáciu s ČOV.

Okres Vranov nad Topľou je zásobovaný pitnou vodou zo 4 skupinových vodovodov - SKV Hermanovce nad Topľou - Bystré nad Topľou, SKV Jasenovce - Giglovce, SKV Kladzany - Kučín a SKV Miňovce, z 10 miestnych vodovodov a z 5 vodovodov v správe obecných úradov. Okres je zásobovaný hlavne z oblastného vodovodu Vranov, ktorý využíva ako zdroje vody povrchové odbery z Ondavy v Kučine a Majerovciach ($2 \times 40 \text{ l.s}^{-1}$) a podzemné vody zo studní v náplavoch Ondavy v lokalite Hencovce (18 l.s^{-1}). Aj napriek týmto vodným zdrojom má okres Vranov nad Topľou najhoršiu situáciu v rámci kraja v napojení

obyvateľstva na verejný vodovod spolu s okresom Sabinov, nakoľko zatiaľ je množstvo napojených obyvateľov nižšie ako 60 %.

Ochranné pásma vodných zdrojov sú územia, v ktorých sa vytvárajú podmienky pre hygienickú ochranu využívaných povrchových a podzemných vôd. K stretom záujmu s PHO (pásmo hygienickej ochrany vodných zdrojov) pri výstavbe a prevádzke tejto stavby nedôjde.

Rekreácia a cestovný ruch

Potenciál územia Prešovského kraja pre cestovný ruch, rekreáciu a kúpeľníctvo je rozsiahly a hlboko diferencovaný. Nachádzajú sa tu najrôznejšie priestory poskytujúce možnosti pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu, od vysokohorskej krajiny vo Vysokých Tatrách po rekreačné priestory vodnej nádrže Domaša. Územie okresu Vranov, zaberajúceho oblasť horného Zemplína, poskytuje vhodné podmienky predovšetkým pre pobyt pri vode, vodné športy a vidiecku turistiku. Ťažiskom rekreácie a cestovného ruchu v okrese je rekreačný priestor vodnej nádrže Domaša. Vodná nádrž je situovaná v atraktívnom prírodnom prostredí a poskytuje vhodné podmienky pre pobyt pri vode a vodné športy. Aj širšie okolie stavby má primeraný rekreačný potenciál. Tvorí ho zachovalé prírodné prostredie, rekreačné aktivity a kultúrne dedičstvo. Aktivity v oblasti turizmu a rekreácie majú regionálny až medzinárodný význam.

Územie RÚC (rekreačný územný celok) Domaša vytvára obalová krivka vodnej nádrže Domaša, zahŕňajúca v sebe strediská turizmu pri vodnej ploche i sídla s vidieckym turizmom. Vodná nádrž sa nachádza v atraktívnom prírodnom prostredí a vytvára výborné podmienky pre pobyt pri vode, vodné športy a letnú turistiku v okolitých lesoch. V nadväznosti na letné využitie rekreačného priestoru je vhodné do rekreačných aktivít zapojiť príslušné sídla, pričom rozvoj rekreácie v nich spájať na osobitostiach pobytu v dedinskom prostredí. V rámci RKC Domaša je vhodné zapojiť do rekreačných aktivít v priestore i príslušné obce v širšom záujmovom území VN Domaša formou vidieckej turistiky a chalupárstva. V súčasnosti nie je naplno využitý značný potenciál pre vidiecku turistiku.

Aj v obci Nižný Hrabovec je niekoľko starších rodinných domov využívaných pre chalupársku rekreáciu.

Kultúrno-historické hodnoty územia

Na území okresu Vranov nad Topľou sa nachádzajú aj niektoré významné kultúrne pamiatky. K nim patrí vyhlásená pamiatková zóna Hanušovce nad Topľou.

V okrese sú vyhlásené aj pamiatkovo chránené parky:

- Hanušovce n.Topľou park pri kaštieli, s rozlohou 4,0 ha
- Nižný Hrabovec park pri kaštieli, s rozlohou 1,0 ha

Obec Nižný Hrabovec .- prvá písomná zmienka o obci je z roku 1357, s názvom obce Garboncha, neskôr ako Harabocz, Harabovecz (1436), Nisny Hrabowecz (1773); po maďarsky Alsóhrabóc, Alsógyertyán. Osídlenie územia však v tomto priestore nastalo koncom eneolitu a začiatkom doby bronzovej - kultúra východoslovenských mohýl. Obec patrila viacerým zemepánom a často striedala majiteľov. V 19. storočí tu mala majetkový podiel rodina Balassovcov. V roku 1715 bolo v obci 25 opustených a 6 obývaných domácností, v roku 1787 mala 72 domov a 727 obyvateľov, v roku 1828 mala 95 domov a 699 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom a ovocinárstvom. Po roku 1918 sa zamestnanie obyvateľov nezmenilo. JRD bolo založené v roku 1952. Časť obyvateľov je zamestnaná v priemyselných a stavebných podnikoch v Hencovciach.

V obci Nižný Hrabovec je niekoľko kultúrnych - stavebných pamiatok, ku ktorým patria:

- Rímskokatolícky kostol - renesančný, pôvodne protestantský, zo začiatku 16. storočia, barokovo upravený v 17. a 18. storočí, rozšírený v roku 1856
- Baroková kúria z roku 1666
- Barokový kaštieľ z roku 1748, klasicisticky upravený z roku 1840
- Kúria (klasicistická) zo začiatku 19. storočia
- Gréckokatolícky kostol z roku 1825

V susednej obci Nižný Hrušov bola zaevidovaná archeologická lokalita, ktorá svedčí o osídlení územia už v paleolite. Ide o pohrebisko kultúry východoslovenských mohýl z konca eneolitu a začiatku doby bronzovej, ako aj sídlisko z mladšej doby bronzovej a laténskej.

4. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Environmentálna regionalizácia SR bola spracovaná na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, podzemnej a povrchovej vody, pôdy, horninového prostredia, bioty a ďalších faktorov vymedzila päť stupňov kvality životného prostredia. Stupeň I. predstavuje prostredie vysokej úrovne a stupeň V. prostredie silne narušené. Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky predstavuje prierezový zdroj informácií o stave životného prostredia v SR. Výstupy z environmentálnej regionalizácie sú aktualizované a prezentované každoročne

V rámci environmentálnej regionalizácie bolo vyčlenených v rámci SR 9 ohrozených oblastí. Do okresu Vranov nad Topľou, vrátane okresného mesta zasahuje „STREDNOZEMPLÍNSKA OHROZENÁ OBLASŤ“. Ohrozená oblasť zaberá územie ohraničené mestami Vranov nad Topľou, Humenné a Michalovce, s jadrom okolo Strážskeho, pokračuje južným smerom, kde sa koncentruje na zázemie sídiel Vojany a Trebišov. Tvorená je časťami okresov Humenné, Vranov nad Topľou, Michalovce a Trebišov. Znečistenie v nej spôsobuje predovšetkým chemický a energetický priemysel. Obec Nižný Hrabovec, jej k.ú zasahuje do tejto ohrozenej oblasti. Ide o narušené prostredie v JV časti katastra o prostredie mierne narušené.

4.1 Ovzdušie

Územie Prešovského kraja predstavuje z hľadiska čistoty ovzdušia relatívne homogénny priestor. Kotliny a údolia sú v prevažnej miere postihnuté lokálnymi zdrojmi znečistenia, zvlášť v prípade inverzných situácií, vrcholové oblasti sú naopak atakované diaľkovým prenosom emisií z priemyselných aglomerácií. Relatívnu homogénnosť územia narušajú iba priestory kumulácie zdrojov a činností spôsobujúcich znečistenie ovzdušia (priemyselné plochy, koncentrácia dopravy a pod.). Takýmito priestormi v rámci Prešovského kraja sú najväčšie sídla Prešov: aglomerácia Poprad – Svit, Bardejov a oblasť Vranov – Humenné – Strážske.

Regionálne imisné znečistenie ovzdušia vytvára „pozadie“, na ktorom možno hodnotiť lokálnu imisnú situáciu a definuje sa ako znečistenie hraničnej vrstvy atmosféry krajiny vidieckeho typu a dostatočnej vzdialenosti od lokálnych priemyselných a mestských zdrojov. Podiel transhraničného diaľkového prenosu škodlivín na regionálnom znečistení ovzdušia a kyslosti zrážkových vôd je približne 60 %. Zvyšok sú prevažne autochtónne priemyselné exhaláty rovnomerne rozptýlené. Konkrétnym negatívnym prejavom regionálneho znečistenia ovzdušia je poškodzovanie až hynutie lesných porastov vo vrcholových partiách pohorí.

Okres Vranov nad Topľou patrí do Stredozempínskej ohrozenej oblasti. Najvýznamnejšími zdrojmi znečistenia ovzdušia v Stredozempínskej ohrozenej oblasti sú SE a. s. - Elektrárne Vojany (EVO), Chemko a. s. Strážske, Bukóza a. s. Vranov nad Topľou, Chemes a. s. Humenné a Potravinársky kombinát a.s. Trebišov.

Kvalita ovzdušia v sídlach je jedným z rozhodujúcich indikátorov kvality ŽP. Územie mesta Vranov nad Topľou a obcí Hencovce, Kučín, Majerovce a Nižný Hrabovec majú závažne znečistené ovzdušie, a tak bolo toto územie na základe výsledkov hodnotenia kvality ovzdušia zaradené do oblastí riadenia kvality ovzdušia, t.j. do oblasti vyžadujúcej osobitnú ochranu ovzdušia. Oblasťou riadenia kvality ovzdušia je aglomerácia alebo vymedzená časť zóny, kde je prekročená limitná hodnota znečistenia ovzdušia, t.j. hodnota jednej látky alebo viacerých znečisťujúcich látok zvýšená o medzu tolerancie. Lokálne znečistenie ovzdušia v oblasti stredného Zemplína sa monitoruje na staniciach vo Vranove a v Humennom.

Emisie - základných znečisťujúcich látok v regióne postupne klesajú. Príčinou je nahrádzanie menej ušľachtilých palív ušľachtilejšími (zemný plyn), ako aj všeobecný pokles výroby a spotreby energie. Určitou výnimkou sú emisie oxidov dusíka, ktoré nie sú do takej miery závislé na type paliva ako emisie oxidu siričitého a tuhých látok, ale závisia predovšetkým od režimu spaľovania.

Závažným problémom Prešovského kraja, okrem emisií základných znečisťujúcich látok, sú technologické zdroje spojené s emisiami organických látok, ako sú merkaptány a chlór v prípade Bukózy Vranov. Emisie uvedených škodlivín z hľadiska vplyvu na zdravie obyvateľov a životné prostredie ako celok vymedzujú vyššie uvedené zdroje ako najzávažnejších znečisťovateľov ovzdušia v kraji a v okrese.

Tabuľka č. 5: Emisie základných znečisťujúcich látok z NEIS zo stacionárnych zdrojov v okrese Vranov nad Topľou za roky 2004 – 2009

Okres Vranov nad Topľou	Emisie (t/rok)				
	TL	SO ₂	NO ₂	CO	TOC (organické látky -celkový organický uhlík -COU)
2005	546,00	2 513,53	835,39	1 256,53	76,02
2006	436,31	2 223,36	680,32	1 202,33	70,52
2007	76,94	2 204,10	551,67	716,77	21,69
2008	96,99	854,85	509,56	714,65	23,75
2009	139,74	1 054,03	848,36	652,96	21,72

V tesnej blízkosti miesta lokalizácie stavby sa nenachádzajú nadnormatívne zdroje znečistenia ovzdušia, avšak vplyvom znečisteného ovzdušia priemyslom umiestneným v susedných katastrálnych územiach je zhoršená kvalita ovzdušia aj v tomto území, v tejto obci. K významnejším znečisťovateľom ovzdušia v okrese Vranov nad Topľou patria priemyselné podniky najmä v okresnom meste Vranov nad Topľou.

Podiel na znečistení ovzdušia okrem priemyslu majú aj kotolne priemyselných podnikov a sídliskové kotolne, vrátane kotolní väčších objektov a areálov. Najväčší znečisťovatelia a ich zdroje znečisťovania ovzdušia (ZZO) podľa NEIS (Národný Emisný Inventarizačný Systém) v okrese Vranov nad Topľou sú uvedení v tabuľke č. 6.

Tabuľka č. 6: Emisie základných znečisťujúcich látok v okrese Vranov nad Topľou za rok 2009 z NEIS. Prevádzkovatelia s množstvom emisií nad 0,5 t/ NO_x /rok sú zoradení podľa ročného množstva NO_x.

NÁZOV PREVÁDZKOVATEĽA	TZL (t/rok)	SO ₂ (t/rok)	NO ₂ (t/rok)	CO (t/rok)
BUKOCEL a.s. Hencovce	112,297	1 031,641	818,204	622,011
Zeocem	6,571	20,245	11,361	12,104
Mestský bytový podnik, a.s.	0,948	0,037	8,721	2,594
Inžinierska stavby, a.s.	0,839	0,446	1,883	7,324
Tehelne Vranov s.r.o	0,182	1,515	1,435	0,076
LESY SR, š.p., OZ Prešov	4,937		0,987	5,266
Mestský podnik služieb s.r.o Hanušovce n.T.	0,040	0,005	0,773	0,312
Slovasfalt, spol. s r.o.	0,084	0,122	0,698	1,588
VSK PRO - ZEO s.r.o	2,477	0,001	0,566	0,154

Ako je vyššie uvedené územie mesta Vranov nad Topľou a obcí Hencovce, Kučín, Majerovce a Nižný Hrabovec majú závažne znečistené ovzdušie a patria do oblasti vyžadujúcej si osobitnú ochranu, do oblasti riadenia kvality ovzdušia. Z uvedeného dôvodu sa kvalita ovzdušia trvale monitoruje v meste Vranov nad Topľou. Na celkovom znečistení ovzdušia, okrem emisií zo stacionárnych zdrojov, sa značnou mierou podieľa aj doprava, a to predovšetkým v hlavných dopravných koridoroch. Najproblematickejším druhom dopravy z hľadiska dopadu na ovzdušie je cestná doprava. Nárast intenzity dopravy zvyšuje množstvo emisií z výfukových plynov a tým negatívne ovplyvňuje ovzdušie v dýchacej zóne.

Znečistenie ovzdušia priamo v riešenom území, vzhľadom na jeho malú vzdialenosť od veľkých zdrojov znečisťovania, t.j. od priemyselných podnikov vo Vranove nad Topľou je pomerne vysoké, nakoľko je týmito zdrojmi ovplyvnené. Index znečistenia ovzdušia činí v okolí Vranova nad Topľou 1,4 – 2,0. Pre porovnanie uvádzame: IZO v horských oblastiach Vysokých Tatier, kde je do 0,75, Bratislava má napr. 1,4 – 2,0 a v centrách priemyselných oblastí, napr. v Košiciach je IZO 2,00 a viac.

4.2. Pôdy, podzemné a povrchové vody a radónové riziko

Pôdy v okrese Vranov nad Topľou vrátane územia, do ktorého je stavba situovaná, sú znečisťované a deštruované primárne aj sekundárne. Na intenzívne poľnohospodársky obrábaných pôdach sa v značnej miere vyskytuje pôdna erózia, pôda je poškodená veľkoplošným odvodňovaním, resp. závlahami (znečistená voda), živočíšnou výrobou sústredenou vo veľkofarmách, nesprávnym hospodárením, prehnojovaním priemyselnými hnojivami a aplikáciou pesticídov. V takej istej miere je znehodnocovaná i skládkami odpadov. Sekundárne znečistenie spôsobuje znečistené ovzdušie, ale aj zhoršená kvalita povrchových a podzemných vôd. Najvýznamnejšími zdrojmi znečistenia v okrese Vranov nad Topľou je ČOV Vranov nad Topľou a priemyselné podniky v okrese. Dominantným zdrojom znečistenia povrchových vôd Ondavy z priemyselnej výroby je Bukocel a.s., Hencovce, ktorý vypúšťa odpadové vody do rieky Ondava.

Povrchové vody v celej Zemplínskej ohrozenej oblasti patria do čiastkového povodia rieky Bodrog. Na jednotlivých tokoch boli sledované ukazovatele znečistenia povrchových vôd a boli zaradené do jednotlivých tried kvality podľa kritérií, ktoré určuje STN 74 7211 „Klasifikácia povrchových vôd“.

Tabuľka č. 7: Prehľad určujúcich ukazovateľov v jednotlivých triedach kvality

UKAZOVATEĽ		Trieda kvality				
		I.	II.	III.	IV.	V.
Biochemická spotreba kyslíka za 5 dní	$BSK_5 \text{ mg.l}^{-1}$	< 3	< 5	< 10	< 15	> 15
Chemická spotreba kyslíka dichrómanom	$CHSK_{Cr} \text{ mg.l}^{-1}$	< 15	< 25	< 35	< 55	> 55
Celkové železo	$Fe \text{ mg.l}^{-1}$	< 0,5	< 1,0	< 2,0	< 3,0	> 3,0
Bárium	$Ba \text{ } \mu\text{g.l}^{-1}$	< 10	< 50	< 100	< 1 000	> 1 000
Celkový chróm	$Cr_{celk.} \text{ } \mu\text{g.l}^{-1}$	< 20	< 100	< 200	< 500	> 500
Kadmium	$Cd \text{ } \mu\text{g.l}^{-1}$	< 3	< 5	< 10	< 20	> 20
Meď	$Cu \text{ } \mu\text{g.l}^{-1}$	< 5	< 10	< 50	< 100	> 100
Nikel	$Ni \text{ } \mu\text{g.l}^{-1}$	< 15	< 20	< 100	< 200	> 200
Olovo	$Pb \text{ } \mu\text{g.l}^{-1}$	< 10	< 20	< 50	< 100	> 100
Zinok	$Zn \text{ } \mu\text{g.l}^{-1}$	< 20	< 50	< 100	< 500	> 500
Nepolárne extrahovateľné látky (UV oblasť)	$NEL_{UV} \text{ mg.l}^{-1}$	< 0,02	< 0,05	< 0,1	< 0,3	> 0,3

Tabuľka č. 8: Prehľad tried kvality vody v Ondave vo vybraných profiloch – miestach sledovania - za obdobie 2000 – 2001

Miesto sledovania	Riečny km	Počet vzoriek	Trieda kvality vody v skupine ukazovateľov podľa STN 757221							
			A	B	C	D	E	F	G	H
ONDAVA - SEDLISKÁ	57,90	15	IV	III	II		V			
ONDAVA – KUČÍN	53,90	23	IV	III	III		V			I
ONDAVA – POŠA	45,40	23	IV	III	III		V			
ONDAVA – NIŽNÝ HRUŠOV	42,00	23	V	III	III		V			

Na zaradení rieky Ondava do IV. Až V. triedy kvality sa v dominantnej miere podieľa E – skupina ukazovateľov v dôsledku množstva koliformných baktérií.

Podzemné vody sú ohrozené okrem prirodzených zdrojov znečistenia, akým je štruktúra geologického podlažia, aj plošným znečistením z poľnohospodárstva, priemyselnou výrobou a obývanosťou územia. Uvedené bodové i plošné zdroje ovplyvňujú kvalitu podzemných vôd v pririeknych zónach veľmi negatívne. Nakoľko do okresu Vranov nad Topľou zasahuje aj 1 vodohospodársky významná oblasť - Riečne náplavy Ondavy od Domaše po Trebišov - sú podzemné vody a ich kvalita monitorovaná (STN 75 7111). Z výsledkov analýz týchto monitorovaných vôd za niekoľko posledných rokov vyplýva, že ich kvalita je nevyhovujúca pre častý výskyt železa a mangánu v nadlimitných koncentráciách. Taktiež boli namerané vysoké koncentrácie dusičnanov, dichlóreténu a nepolárnych extrahovateľných látok.

Radónové riziko - Prírodnú rádioaktivitu možno definovať ako rádioaktivitu spôsobenú prírodnými rádionuklidmi, ktoré vznikli alebo trvale vznikajú nezávisle na ľudskej činnosti. Z celkového rádioaktívneho žiarenia, ktoré voľne pôsobí na obyvateľstvo, viac ako dve tretiny tvoria prírodné rádioaktívne zdroje. Prírodná rádioaktivita hornín je podmienená prítomnosťou uránu, bóru a draslíka. Problematika radiačnej záťaže obyvateľstva je

v posledných rokoch vo svete i v Slovenskej republike predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radiačná záťaž podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia. Z hľadiska radónového rizika nebol pre konkrétnu stavbu realizovaný radónový prieskum. Z výsledkov regionálnych meraní radónu vyplýva, že v riešenom území ide prevažne o stredné, menej nízke radónové riziko.

4.3 Odpady

Vážnym problémom negatívne vplyvujúcim na všetky zložky životného a prírodného prostredia sú odpady z výroby i nevýroby sféry. Najčastejší spôsob zneškodňovania odpadov v súčasnosti na území SR, ako aj v okrese Vranov nad Topľou, je skládkovanie. V zmysle zákona o odpadoch je hlavným účelom odpadového hospodárstva predchádzanie vzniku odpadov a obmedzenie ich tvorby. Pri nakladaní s odpadmi po ich vzniku je potrebné uprednostniť ich materiálne zhodnotenie pred zhodnotením energetickým. Len ak nie je možné ich materiálovo alebo energeticky zhodnotiť, potom je nevyhnutné zabezpečiť ich zneškodnenie spôsobom neohrozujúcim zdravie ľudí a životné prostredie. Základnou podmienkou pre zhodnocovanie odpadov je ich separovaný zber v požadovanom kvalitatívnom a kvantitatívnom rozsahu.

Tabuľka č. 9: Produkcia odpadu a nakladanie s odpadom v okrese Vranov nad Topľou v r. 2008 a 2009

Rok	Zhodnocovanie odpadov v t	Zhodnocovanie odpadov energetické v t	Skládkovanie v t	Spolu v t
2008	35 793,70	-	13,10	85 588,68
2009	56 655,44	0,32	1,50	98 523,62

Na území okresu Vranov nad Topľou sú prevádzkované 2 veľké skládky, ktoré vyhovujú právnym požiadavkám. Niektoré skládky, ktoré boli v minulých rokoch využívané sú už uzavreté.

Tabuľka č.10: Skládky v okrese Vranov nad Topľou v prevádzke, ktoré slúžia na ukladanie ostatného odpadu

NÁZOV SKLÁDKY	OBEC	TRIEDA SKLÁDKY	PREVÁDZKOVATEĽ SKLÁDKY	ROK ZAČATIA PREVÁDZKY	PREDPOKLADANÝ ROK UKONČENIA
Petrovce	Hanušovce nad Topľou	SKNNO	OZÓN Hanušovce a.s.	1996	2027
Holčíkovce	Holčíkovce	SKNNO	REMOPEL, s.r.o.	2009	2030

Pozn.: Trieda skládky /SKNNO/ skládka odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný

Zariadenia na zhodnocovanie odpadov sa priamo v území okresu Vranov nad Topľou nenachádzajú a nie je tu prevádzkovaná ani spaľovňa odpadu. Zariadenie na zhodnocovanie - kompostovanie - je POD Vehec (druh odpadu O) s kapacitou 9 000 t/rok, zariadenie na zhodnocovanie - plasty je Alfa - Plast, Hudák, Skrabské (druh odpadu O) s kapacitou 50 kg/hod.

Najväčšie množstvo odpadov vzniká v priemysle a v poľnohospodárstve. Medzi najvýznamnejšie podniky, t.j. producentov odpadu, patrí Bukocel, a.s. Hencovce, Preglejka, a.s. Hencovce, Bukóza Píla, a.s. Hencovce, Tehelne, a.s. Vranov nad Topľou, Lesy SR, OZ

Vranov nad Topľou, MIS Slovakia s.r.o. Vranov nad Topľou a ďalšie. Zneškodňovanie nebezpečného odpadu je zabezpečené na základe zmluvných vzťahov u organizácií oprávnených nakladať s týmto odpadom. Ostatné odpady sa zneškodňujú na povolených skládkach odpadov v okrese Vranov nad Topľou.

Problémom stále ostáva narastajúci počet rozlohou malých nelegálnych skládok v katastrálnych územiach miest a obcí okresu Vranov nad Topľou, ktoré negatívne ovplyvňujú životné prostredie. Sú spôsobované nedisciplinovanými občanmi, rómskym obyvateľstvom, ako aj drobnými fyzickými osobami oprávnenými na podnikanie. Tieto skládky boli často zriadené v nevhodných lokalitách. Lokalizácia nepovolených a divokých skládok na poľnohospodárskej pôde, v blízkosti tokov a bezprostrednom zázemí sídiel spôsobuje kontamináciu a znižovanie úrodnosti pôd, znečisťovanie tokov, ohrozovanie brehových porastov a zoocenóz, zápach a negatívny hygienický a estetický vplyv na obyvateľov. Štátna správa v odpadovom hospodárstve vykonáva pravidelne kontroly so zameraním na odstránenie starých neriadených skládok v okrese v súlade s aktualizáciou databázy registra skládok. V minulom období bolo niekoľko starých neriadených skládok menšieho rozsahu sanovaných na náklady miest a obcí.

4.4. Živá príroda

Územie dotknuté stavbou je v súčasnosti zaťažené komplexom antropogénnych negatívnych vplyvov na krajinu, jej flóru a faunu. Urbanizácia a intenzívne využívanie krajiny na poľnohospodárske účely a prítomnosť ďalších priamych civilizačných vplyvov (cesty, plynovody, elektrovlody, telekomunikačné siete atď.), už v minulosti značne ovplyvnili jednotlivé zoocenózy, podmienili likvidáciou niektorých biotopov a došlo k narušeniu migračných ciest, narušovaním biologických rytmov. Aj napriek týmto skutočnostiam, sú v okolí stavby zachované niektoré lokality vzácnnej fauny a flóry, ktoré sú predmetom ochrany a sú bližšie popísané v časti III.1.4.

4.5. Zdravotný stav obyvateľstva

Z hľadiska socioekonomického typu osídlenia krajiny patrí územie, do ktorého je stavba „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ lokalizovaná, k typu osídlenej krajiny II. kategórie socioeconomickej hodnoty. Ide o vidiecky typ so sústredenými sídlami s prevahou aktivity obyvateľstva v priemysle a službách.

Z hľadiska geoekologických typov patrí lokalita stavby do životného prostredia nížin s prevahou optimálnych až veľmi dobrých ekologických podmienok pre život človeka. Ide o teplú rovinnú krajinu „poriečne a prolúviálne roviny s kultúrnou stepou“. Východná časť obce patrí do pahorkatinovej krajiny „pahorkatiny s kultúrnou stepou“.

ZDRAVIE je definované ako stav úplnej telesnej, duševnej a sociálnej pohody, nielen neprítomnosť choroby; je výsledkom vzťahov medzi ľudským organizmom a sociálno - ekonomickými, fyzikálnymi, chemickými a biologickými faktormi životného prostredia, pracovného prostredia a spôsobom života. Stredná dĺžka života pri narodení v okrese Vranov nad Topľou v období 1996 – 2000 bola u mužov M=69,35 rokov a u žien Ž=77,04. V Prešovskom kraji to bolo M=69,36 a Ž=77,32 a v celej SR M=68,82 a Ž=76,79.

K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky, patrí o.i. úmrtnosť – mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva. Vzhľadom na to, že v Prešovskom kraji žije najmladšie obyvateľstvo v SR, kraj dosahuje najnižšiu mortalitu (na 1000 obyv.), hodnoty ktorej sa v období 1998-2002 pohybovali v rozpätí 8,19 - 8,46 ‰

(priemer v SR – 9,58 ‰). V okrese Vranov nad Topľou sa v tom istom období pohybovali hodnoty v rozpätí 8,33 – 8,92 ‰ (priemer v SR – 9,58 ‰).

V úmrtnosti podľa príčin smrti, podobne ako v celej republike, tak aj v Prešovskom kraji, aj v okrese Vranov nad Topľou dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ischemické choroby srdca. Najviac úmrtí na uvedené ochorenia dosiahol okres Medzilaborce (802,3/ 100 000 obyv.), v okrese Vranov nad Topľou to bolo 549,8/100000 obyv. Úmrtnosť na nádorové ochorenia v Prešovskom kraji v r. 2002 predstavovala 181,35/100 000 obyv., pričom najvyššia bola v okrese Medzilaborce (246,3). V okr. Vranov nad Topľou predstavovala 164,2 pričom navyše (39,1) tvorí úmrtnosť na nádory dýchacej sústavy. Úmrtnosť na ochorenia dýchacej sústavy zo všetkých okresov Prešovského kraja je najvyššia v okresoch Kežmarok, Sobrance, Medzilaborce a Vranov nad Topľou. Úmrtnosťou na vonkajšie príčiny sú podstatne viac postihnutí muži, ktorí často zomierajú pri dopravných nehodách i úmyselným sebapoškodením. V tejto úmrtnosti nepatrí okres Vranov nad Topľou k okresom s vyšším výskytom.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI „NÍŽNÝ HRABOVEC - OCHRANA PRED POVODŇAMI“ NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

1.1. Záber PPF

Realizácia stavby „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ si vyžiada trvalý záber v plôch len v malom rozsahu. Prevažne bude stavba realizovaná na pozemku evidovanom ako ostatné a vodné plochy. Výstavba si vyžiada trvalý záber pôdneho fondu (PPF) pre výstavbu odvodňovacej priekopy v rozsahu 1 030 m² a pre výstavbu úpravy potoka v rozsahu 300 m².

Dočasný záber bude *potrebný prevažne* na parcelách, ktoré nepatria do PPF. Dočasný záber plôch bude potrebný na ploche manipulačného pásu šírky 4,0 m minimálne z jednej strany potoka (cca 1 500 m²). Dočasný záber neprekročí dobu jedného roka. K záberu lesného fondu nedôjde. Stavba si nevyžiada výrub lesných porastov. Nevyhnutnosťou pre realizáciu stavby je majetkovoprávne vysporiadanie dočasného záberu pre vytvorenie prístupu stavebných mechanizmov.

Jedným z opatrení protipovodňovej ochrany je aj odstránenie stromov z brehového porastu, ktoré sú potenciálnym zdrojom kalamitných situácií. Odstránené budú len tie jedince, ktoré sú polámané, priamo rastúce v prietokovom profile koryta toku a na plochách, ktoré sú v kolízii s navrhovanými opatreniami. Odstránenie týchto porastov bude realizované pred začatím stavebných prác. Predpokladá sa výrub cca 10 ks listnatých stromov a výrub krovia z plochy cca 400 m², pričom dreviny a ostatné porasty, ktoré bezprostredne neovplyvnia navrhovaný prietokový profil, stavebné práce a technické riešenie úpravy, budú zachované. Ako adekvátne náhrada odstránených porastov v zastavanom území je navrhnutá nová výsadba stromov, ako napr. vegetačný doprovod brehu potoka, v miestach, kde to bude možné. Z hľadiska druhového budú pre novú výsadbu použité druhovo príbuzné dreviny vyrúbaným drevinám.

Predpokladá sa výrub cca 10 ks listnatých stromov a výrub krovia z plochy cca 400 m², pričom dreviny a ostatné porasty, ktoré bezprostredne neovplyvnia navrhovaný prietokový profil, budú zachované.

1.2. Potreby vody

Vzhľadom na charakter stavby nevznikajú osobitné nároky na zabezpečenie úžitkovej vody. V prípade potreby je možné využiť vodu priamo z potoka (čerpaním, cisternou).

Pre výstavbu posudzovanej stavby bude potrebná pitná voda. Vodu na pitné účely pre pracovníkov stavby zabezpečí stavebný zhotoviteľ dovozom minerálnych vôd v množstve 2 - 3 l/osobu/deň. V prípade, že bude výstavba realizovaná v zimnom období, bude zabezpečený dovoz teplého čaju. Pre prevádzku nebude potrebné zabezpečiť pitnú ani úžitkovú vodu.

1.3. Potreba surovín a energií

Pre prevádzku projektovanej stavby nebude potrebná elektrická energia. Počas výstavby, ak bude potrebná el. energia, bude zabezpečená NN kábelovou el. prípojkou z existujúcej NN miestnej siete.

1.4. Dopravná infraštruktúra a iné nároky

Stavba „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ sa nachádza v centre obce Nižný Hrabovec, v jeho zastavanej časti, v okrese Vranov nad Topľou. Prístup k samotnému stavenisku je komunikačne jednoduchý, a to z cesty I/18 Prešov - Vranov n. Topľou – Michalovce a z cesty II/554. Z oboch týchto ciest sa dá priamou odbočkou dostať na stavenisko do obce Nižný Hrabovec. Ďalej bude prístup na stavenisko po obecných a po miestnych komunikáciách. Doprava stavebného materiálu bude možná taktiež po týchto komunikáciách. Stavba si vyžiada v niektorých úsekoch obmedzenie premávky po obecných komunikáciách. Obmedzenia budú vyznačené dočasnými dopravnými značkami.

1.5. Nároky na pracovné sily

Realizáciou stavby nevzniknú nové pracovné miesta. Počas výstavby sa uvažuje s počtom pracovníkov 10 – 15.

2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

Z hľadiska možných zdrojov znečisťovania životného prostredia a nepriaznivých vplyvov na jednotlivé jeho zložky pri realizácii a prevádzke pripravovanej stavby nebudú dopady na zložky životného prostredia veľké a významné, dopady budú minimalizované a eliminované, je potrebné ich aj tak spomenúť a popisovať zvlášť pre výstavbu a zvlášť pre prevádzku. Z výstupov je potrebné uviesť emisie do ovzdušia, hlukové emisie a vznik odpadov. Stavba nebude zdrojom vibrácií ani žiarenia.

2.1. Zdroje znečisťovania ovzdušia

Počas výstavby budú mierne zvýšené emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia, najmä v obci Nižný Hrabovec pri realizovaní stavby, a to emisie z dopravných a stavebných mechanizmov, ktoré budú zabezpečovať stavebné práce a prachové emisie z výkopov. Úroveň týchto emisií bude nízka a tieto emisie neovplyvnia nepriaznivo obyvateľstvo riešenej obce ani okolité prírodné prostredie. Prevádzka stavby nebude produkovať žiadne látky znečisťujúce ovzdušie.

2.2. Odpadové vody

Počas výstavby ani počas prevádzky nebudú vznikať odpadové vody súvisiace so stavbou a jej prevádzkou.

2.3. Odpady

Počas výstavby aj počas prevádzky budú vznikať odpady, ktoré budú zneškodňované v súlade s platnou legislatívou. Bilancia odpadov je rozdelená na odpady, ktoré jednorazovo vzniknú pri výstavbe a na odpady, ktoré vzniknú v budúcej prevádzke.

Odpady z výstavby predstavujú prebytočnú zeminu s úlomkami hornín a iného stavebného materiálu. Zemina bude rozprestretá pri terénnych úpravách. Úlomky hornín a prípadne nevyužitá prebytočná zemina budú odvezené na najbližšiu povolenú skládku odpadov.

Odpady vznikajúce počas prevádzky - tu patria odpady zachytené prívalovými vodami na priepustoch a prahu, aby sa nestali prekážkou v upravenom úseku. Pôjde o ostatné odpady, ktoré budú zneškodňované spolu s komunálnym odpadom z obce. Všetky vzniknuté odpady budú zneškodňované v zmysle platnej legislatívy (Zákon o odpadoch č.223/ 2001 Z.z., Vyhláška MŽP SR č. 283/ 2001 Z.z. o vykonávaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch a Vyhláška č. 284/ 2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov).

V zmysle Katalógu odpadov patria všetky odpady produkované počas výstavby aj prevádzky do kategórie O - ostatné odpady a budú odvážané na povolenú skládku komunálneho odpadu.

Tabuľka č. 11: Odpady z realizácie stavby „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“

Číslo skupiny, podskupiny a druhu odpadu	Kateg. odp.	Názov druhu odpadu	Spôsob zneškodnenia, resp. zhodnotenia odpadu (Zákon o odpadoch, prílohy 2 a 3)
17 01 01	O	Betón	R5
17 02 01	O	Drevo	R1, R13
17 05 04	O	Zemina a kamenivo iná ako uvedené v 17 05 03	D1, R5
17 05 06	O	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	D1, R5

Tabuľka č. 12: Odpady z prevádzky činnosti „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“

Číslo skupiny, podskupiny a druhu odpadu	Kateg. odp.	Názov druhu odpadu	Spôsob zneškodnenia, resp. zhodnotenia odpadu (Zákon o odpadoch, prílohy 2 a 3)
20 03 01	O	Zmesový komunálny odpad	D1

Poznámka: R1 - Využitie najmä ako palivo
R5 - Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov
R9 - Prečisťovanie oleja alebo jeho iné opätovné použitie
R13 - Skladovanie odpadov pred použitím niektorej činnosti R1 až R12
D1 - Uloženie do zeme alebo na povrchu (napr. skládka odpadov)

2.4. Zdroje hluku

Počas výstavby budú mierne zvýšené hlukové emisie v mieste stavby a v jej bezprostrednom okolí, ktoré budú súvisieť s dopravnými a stavebnými mechanizmami. Tento hluk bude nízky a neovplyvní nepriaznivo okolité prostredie a obyvateľstvo, nakoľko tieto emisie nebudú veľké a použitie mechanizmov bude minimálne. Stavba sa bude realizovať postupne po malých úsekoch. Hlukové emisie v prevádzke stavby „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ nebudú významné.

2.5. Zdroje vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu

Stavba „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ nebude ani počas výstavby, ani počas prevádzky zdrojom vibrácií, tepla ani zápachu.

2.6. Iné očakávané vplyvy a vyvolané investície

Iné očakávané vplyvy, ako sú vyššie popísané, stavba svojou výstavbou a realizáciou nespôsobí.

2.4. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Priestor dotknutý zámerom sa nachádza v území, ktoré z hľadiska ochrany prírody a krajiny patrí v zmysle zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny k územiu do 1. stupňa, t.j. ide o územie, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana. Z celkového hľadiska dôjde k čiastočnému málo významnému ovplyvňovaniu niektorých zložiek prírodného prostredia a obyvateľov obce.

VPLYV NA OBYVATEĽSTVO

Vplyvy na imisnú a hlukovú situáciu v lokalite stavby a jej okolí

Počas realizácie stavby „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ budú vplyvy na obyvateľov obce súvisieť len so zvýšenou prašnosťou a mierne zvýšeným hlukom zo stavebných mechanizmov a s emisiami znečisťujúcich látok z dopravy počas výstavby. Nakoľko sa stavba bude realizovať postupne, po úsekoch, vplyvy na konkrétnych obyvateľov bývajúcich v blízkosti realizovaného úseku budú krátkodobé a nízke.

Sociálne a ekonomické vplyvy

K týmto vplyvom je možné pripočítať pozitívne vplyvy z hľadiska realizácie stavby, ktorou sa zabezpečia protipovodňové opatrenia na toku v obci. Tento tok doteraz spôsoboval napätie a strach obyvateľom obce v obdobiach intenzívnych zrážok, ako aj materiálne škody a iné ohrozenia.

VPLYV NA PRÍRODNÉ PROSTREDIE

Vplyv na pôdu a horninové prostredie

Realizácia stavby takéhoto charakteru nemá výraznejší vplyv na horninové prostredie, nakoľko zásahy do horninového prostredia budú minimálne, súvisiace len s rozšírením a prehĺbením koryta toku.

Vplyv na ovzdušie

Lokalita umiestnenia stavby sa nachádza v území, kde nie sú iné veľké zdroje znečisťovania ovzdušia. Samotná obec Nižný Hrabovec nemá závažnejšie znečistené ovzdušie. Ani výstavbou, ani prevádzkou pripravovanej stavby sa situácia v kvalite ovzdušia v jej blízkom ani širšom okolí nezmení. Ovzdušie bude počas realizácie stavby čiastočne znečisťované látkami unikajúcimi do ovzdušia z dopravy a stavebných mechanizmov.

Prevádzkou posudzovanej stavby nedôjde k zmene v imisnej situácii (v dýchacej zóne) v lokalite umiestnenia stavby, t.j. v obci Nižný Hrabovec, resp. dôjde počas realizácie stavby len k zanedbateľnému nárastu celkových lokálnych emisií a následne aj imisných koncentrácií v bezprostrednom okolitom ovzduší.

Vplyv na povrchovú a podzemnú vodu

Stavba bude realizovaná v obytnej zóne obce. Pri jej realizácii môže byť čiastočne ovplyvnený režim podzemných vôd. Po realizácii stavba pri prevádzke nebude podzemné vody ovplyvňovať.

Čo sa týka povrchových vôd, k určitému malému riziku znečistenia týchto vôd príde počas realizácie stavby, nakoľko práce budú vykonávané priamo v toku. Rizikom budú práve stavebné mechanizmy a doprava vykonávajúce tieto činnosti. Je potrebné aby boli v dobrom technickom stave a nehrozil únik pohonných hmôt, resp. iných ropných látok do povrchových vôd.

Po ukončení stavby bude jej prínos pre povrchové vody pozitívny. Nové upravené koryto toku dokáže spoľahlivo odvieť aj „veľkú vodu“, a tak pôsobiť preventívne ako protipovodňové opatrenie.

Vplyv na faunu a fóru

Realizáciou stavby nebudú dotknuté žiadne maloplošné chránené územia a lokality. K záberom zatrávnených plôch dôjde prevažne na súčasných brehoch toku a v pracovnom pruhu v okolí toku, a tak dôjde aj k čiastočnému, nie veľkému zániku rastlinných

a živočíšnych spoločenstiev v riešenej lokalite. Ide najmä o plochy, na ktorých nie je pôvodná vegetácia. Pri realizácii stavby dôjde aj k odstráneniu vegetačného krytu v okolí toku, avšak len na malých pre prípravu stavby potrebných plochách. V lokalite umiestnenia stavby nie sú zaznamenané žiadne endemitické výskyty fauny ani flóry, ani inak chránené rastliny a živočíchy, ktoré by mohli byť realizáciou stavby poškodené alebo nepriaznivo ovplyvnené. Realizáciou posudzovaného zámeru nedôjde k narušeniu druhového bohatstva a rozmanitosti fauny a flóry v dotknutom území.

Ani dlhodobým pôsobením prevádzky stavby „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ nebudú v okolí ohrozované žiadne rastlinné a živočíšne druhy ani ich biotopy. Taktiež nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu estetických kvalít dotknutého územia.

VPLYV NA KRAJINU

Zmena druhotnej krajiny štruktúry ako charakteristického znaku krajiny

Realizácia stavby bude vykonávaná v zastavanom území, cca v strede obce. Realizáciou stavby sa v dotknutom území nepatrne zväčší podiel zastavaných plôch oproti súčasnému stavu. Druhotná štruktúra územia sa tým však nezmení. O začlenení stavebno-technických úprav potoka do krajiny rozhodujú hlavné návrhové prvky, ako sú trasa, pozdĺžny sklon, priečny profil s typom spevnenia koryta, ale aj kvalita zrealizovaných prác a kvalita následnej údržby.

Vizuálne pôsobenie v lokalite

Riešená plocha nemá dôležitú úlohu z krajinárskeho hľadiska a ani po realizácii stavby sa z krajinárskeho hľadiska nič nezmení. Umiestnenie projektovanej stavby do tohto územia je možné pri rešpektovaní a zachovaní funkčnosti miestneho hydrického biokoridoru bezmenného toku.

3. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Výstavbou a prevádzkou tejto vodnej stavby dôjde k zlepšeniu situácie v obci najmä v obdobiach intenzívnych zrážok. Nebude dochádzať k rozlievaniu povrchových vôd mimo koryta toku, a tak vody pretekajúce obcou nespôsobia ani žiadne zdravotné problémy obyvateľom, ako sa stáva pri povodniach. Vzhľadom na skutočnosť, že ide o zmodernizovanie a skvalitnenie odvedenia povrchových vôd v riešenej obci, odstránia sa súčasné zdravotné a hygienické riziká oproti ich súčasnému stavu, a tak bude mať realizácia stavby pozitívny vplyv na zdravie obyvateľstva. Výstavbou a prevádzkou tejto stavby nebudú nepriaznivými účinkami, ktoré by ovplyvňovali zdravie obyvateľstva, v žiadnom smere dotknutí obyvatelia obce Nižný Hrabovec.

5. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA

VPLYV NA ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU (NATURA 2000)

Z lokalít sústavy NATURA 2000 nezasahuje do katastrálneho územia obce Nižný Hrabovec žiadne navrhované územie európskeho významu. Katastrálne územie obce Nižný Hrabovec nepatrí do žiadneho z vyhlásených chránených vtáčích území, ani nie je zaradené do národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území (Schválené Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 636 dňa 9. júla 2003).

VPLYV NA PRVKY ÚSES

ÚSES a chránené územia v lokalite stavby a jej okolí sú podrobne popísané v kapitole III. Ako z uvedeného vyplýva, realizáciou stavby a jej prevádzkou nebudú dotknuté prvky

systému ekologickej stability krajiny. Ide o miestny tok. Jeho brehové porasty a vodný tok slúžia ako miestny biokoridor. Zmenou trávnatých plôch v koryte toku a výrubom zelene okolo toku, ktoré sú nevyhnutné pre realizáciu stavby, dôjde k čiastočnému zániku rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v riešenej lokalite. Časť brehových porastov v okolí toku však ostane neporušená, a tak tieto zvyšné stavbou nedotknuté porasty budú plniť svoju pôvodnú funkciu. Realizáciou stavby tak nedôjde k narušeniu funkčnosti tohto biokoridoru ako prvku miestneho ÚSES. Realizáciou posudzovanej stavby nedôjde k narušeniu funkčnosti prvkov regionálneho ÚSES ani miestneho ÚSES.

6. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU POSUDZOVANIA

Počas realizácie stavby sa môžu dočasne prejaviť určité negatívne vplyvy spojené s výstavbou – hluk, prach, zvýšený výskyt nákladných vozidiel a pod. Vzhľadom na to, že ide o javy dočasného charakteru, tieto vplyvy nie sú významné a nebudú mať podstatný vplyv. Pri eliminácii možných negatívnych vplyvov počas prevádzky stavby na životné prostredie (čistenie zachytených predmetov po veľkých vodách a pod.) bude celkový možný negatívny dopad realizácie posudzovanej stavby zanedbateľný, stavba však ako celok bude výrazným pozitívom pre obyvateľstvo.

Odhad významnosti vplyvov na životné prostredie sme zhodnotili v maticovej prehľadnej forme, a to zvlášť pre výstavbu a zvlášť pre prevádzku, s označením veľkosti vplyvu na jednotlivé zložky životného prostredia.

Vplyvy činností na zložky životného prostredia:

- 0 - žiadny, bez vplyvu
- 1 - malý, zanedbateľný
- 2 - stredne veľký, odstrániteľný
- 3 - veľký, odstrániteľný
- 4 - veľký, neodstrániteľný

Okrem toho delíme vplyvy na:

A nepriame	- A₁
priame	- A₂
B krátkodobé	- B₁
dlhodobé	- B₂
C dočasné	- C₁
trvalé	- C₂

Tabuľka č. 13: Hodnotenie vplyvov činností pri výstavbe na jednotlivé zložky ŽP

výstupy, činnosti zložky ŽP	zemné práce	doprava pri výstavbe	odpady	hluk	realizácia stavebných úprav na toku	emisie / imisie
horninové prostredie	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	0	0	0	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	0
pôda	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	0	0	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	0
krajinná scenéria	0	0	0	0	0	0
voda podzemná	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	0	0	0	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	0
voda povrchová	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	1 A ₁ 1 B ₁ 1 C ₁	0	0	1 A ₁ 1 B ₁ 1 C ₁	0
ovzdušie	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	0	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁
flóra	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	0	0	0	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	0
fauna	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	0	0	0	1 A ₁ 1 B ₁ 1 C ₁	0
obyvateľstvo	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁

Tabuľka č. 14: Hodnotenie vplyvov činností pri prevádzke na jednotlivé zložky ŽP

výstupy, činnosti zložky ŽP	emisie / imisie	odpady	hluk	Doprava pri prevádzke	rôzne prevádzkové stavy
horninové prostredie	0	0	0	0	0
pôda	0	0	0	0	0
krajinná scenéria	0	0	0	0	0
voda podzemná	0	0	0	0	0
voda povrchová	0	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	0	0	0
ovzdušie	0	0	0	0	0
flóra	0	0	0	0	0
fauna	0	0	0	0	0
obyvateľstvo	0	0	0	0	0

7. PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

Stavba nepatrí medzi činnosti, ktoré podliehajú medzinárodnému posudzovaniu z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie, presahujúcich štátne hranice. Činnosť má miestny charakter a jej nepriaznivé dopady sú len lokálne. Realizácia činnosti „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ nebude mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

8. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

Realizácia posudzovanej stavby bude v plnom rozsahu vykonávaná v zastavanej časti obce Nižný Hrabovec. Z hľadiska vyvolaných súvislostí bude potrebné riešiť povolenie vstupov na súkromné pozemky a povolenie na rozobratie existujúcich rúrových priepustov, pričom bude nutné zabezpečiť dočasné premostenie pre vstup prípadne vjazd vozidiel na jednotlivé nehnuteľnosti počas realizácie stavby.

Z hľadiska ochrany prírody a zachovania funkčnosti miestneho ÚSES - u je potrebné zabrániť zbytočným neprimeraným výrubom brehových porastov. Výruby realizovať len v nevyhnutných prípadoch, v miestach, kde dochádza k stavebným úpravám. Preto je potrebné dodržať projektové parametre stavby.

9. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Po zrealizovaní stavby, okrem vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia, ktoré sú popísané v predchádzajúcich kapitolách a ktoré nebudú závažné, nebude dochádzať k žiadnym iným nežiaducim vplyvom a stavba nebude rizikom pre svoje okolie, práve naopak, tok pretekajúci obcou prestane byť rizikový pre obyvateľstvo.

Všeobecné riziká spojené s realizáciou každého zámeru sú podmienené nepredpokladanými zmenami v činnosti spojenými s realizáciou zámeru. Tieto môžu byť svojím charakterom bezvýznamné alebo významné. Významné udalosti, ktoré môžu nastať, spôsobujú havarijné stavy s dočasným alebo trvalým znehodnotením prostredia.

Pohybom automobilov pri výstavbe môže dôjsť k havárii, resp. prevádzkovej nehode, úniku pohonných hmôt do prírodného prostredia. Tým môže následne dôjsť k znečisteniu vôd, pôdy, horninového prostredia. Pri realizácii zámeru a jej prevádzke je nutné postupovať v zmysle platnej legislatívy na ochranu akosti povrchových a podzemných vôd.

10. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

K opatreniam na prevenciu a zmiernenie nepriaznivých vplyvov realizácie stavby a súvisiacich objektov patria opatrenia preventívne a opatrenia na zmiernenie a elimináciu nepriaznivých vplyvov.

a) Preventívne opatrenia a opatrenia na zmiernenie a elimináciu nepriaznivých vplyvov.

Organizácia výstavby bude vychádzať z minimalizácie všetkých zásahov do prírodného prostredia. Prístup na stavbu bude po cestách I. a II. triedy a po obecných komunikáciách. Dovozy materiálu bude taktiež po týchto cestách. Po ukončení výstavby bude terén v okolí toku upravený.

b) Protipožiarna ochrana

Navrhované objekty stavby sú bez požiarneho rizika. Počas výstavby budú dodržiavané bezpečnostné požiarne predpisy.

Objekty, ktoré budú budované na toku, sú podľa STN 73 0821 a STN 72 30853 z hľadiska požiarnej odolnosti nehorľavé. Priestor pre prípadné zásahové vozidlá požiarnej ochrany je v plnom rozsahu zabezpečený z jestvujúcich komunikácií.

c) Vegetačné úpravy

Po skončení stavebných prác bude vysadená nová zeleň, nové stromy ako kompenzácia za nevyhnutný výrub. Ide napr. o tzv. vegetačný doprovod, resp. inú výsadbu. Z hľadiska druhového budú pre novú výsadbu v riešenom území použité dreviny primerané vhodné tomuto prírodnému prostrediu.

11. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

V prípade, že by sa projektovaná stavba nerealizovala, čo sa týka protipovodňových opatrení na miestnom toku, ostala by situácia v obci Nižný Hrabovec v okrese Vranov nad Topľou v súčasnom nevyhovujúcom stave. Potok by stále v čase intenzívnych zrážok bol ohrozením pre obyvateľstvo, nakoľko jeho vody by sa vylievali mimo jeho koryta a spôsobovali by problémy obyvateľom. Aj jeho zlý technický stav by sa stále viac zhoršoval. Dochádzalo by neustále v opakovaných cykloch k poškodzovaniu majetku a ohrozovaniu zdravia obyvateľov.

Nerealizácia zámeru by bola pre celú obec veľkou nevýhodou. Aj po zohľadnení malých negatívnych vplyvov na životné prostredie, najmä počas realizácie stavby, jej celkový prínos pre lokalitu umiestnenia zámeru je jednoznačne pozitívny.

Zhodnotenie vplyvov nulového variantu obsahuje tabuľka č. 15.

Tabuľka č. 15: Hodnotenie vplyvov činností pri prevádzke na jednotlivé zložky
 ŽP - nulový variant

výstupy, činnosti zložky ŽP	emisie / imisie	odpady	hluk	zásahy do okolia toku súčasný stav bez realizácie stavby	poruchy koryta toku, povodne a súvisiace vplyvy
horninové prostredie	0	0	0	2 A ₂ 2 B ₂ 2 C ₂	2 A ₂ 2 B ₂ 2 C ₂
pôda	0	0	0	2 A ₂ 2 B ₁ 2 C ₂	2 A ₂ 2 B ₁ 2 C ₂
krajinná scenéria	0	0	0	0	0
voda podzemná	0	0	0	1 A ₁ 1 B ₁ 1 C ₁	1 A ₁ 1 B ₁ 1 C ₁
voda povrchová	0	2 A ₂ 2 B ₁ 2 C ₁	0	1 A ₂ 1 B ₁ 1 C ₁	2 A ₂ 2 B ₁ 2 C ₁
ovzdušie	0	0	0	0	0
flóra	0	0	0	0	0
fauna	0	0	0	0	0
obyvateľstvo	0	3 A ₁ 3 B ₁ 3 C ₁	0	3 A ₁ 3 B ₁ 3 C ₁	3 A ₁ 3 B ₁ 3 C ₁

12. POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI

Dotknutá obec nemá vypracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu. Realizácia stavby je však v rámci rozvojových programov obce prioritou. Realizáciou stavby nedôjde k rozporu s územnoplánovacou dokumentáciou.

13. ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

Vzhľadom na celkové pozitívne a veľmi malé až zanedbateľné negatívne vplyvy pripravovanej stavby na zložky životného prostredia nie je potrebné realizovať ďalšie hodnotenia vplyvov realizácie stavby „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ na životné prostredie.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

1. TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Nakoľko stavba „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ je posudzovaná len v jednom predloženom variante a navrhovateľ požiadal príslušný orgán o upustenie od variantného riešenia, nebol vybraný súbor kritérií na porovnanie variantov a pre porovnanie s nulovým variantom boli použité vybrané kritéria, ktoré sú uvedené v tabuľkách č. 13, 14 a 15.

2. VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY

Lokalizácia stavby je posudzovaná ako jednovariantné riešenie, a tak porovnanie variantov činností a návrh optimálneho variantu je bezpredmetné. Toto jednovariantné riešenie vychádza z umiestnenia stavby a priamych väzieb na jestvujúcu zástavbu v obci.

Z environmentálneho hľadiska je táto stavba jednoznačným pozitívom pre obyvateľov obce, ako aj pre jej prírodné prostredie.

3. ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Vzhľadom na nízke negatívne vplyvy stavby na jednotlivé zložky životného prostredia, ktoré boli v tomto zámere analyzované a posúdené a taktiež vzhľadom na pozitívny prínos pripravovanej stavby „Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami“ pre dotknutú obec a jej obyvateľov je posudzovaný variant projektového riešenia stavby optimálnym variantom.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Údaje o lokalizácii stavby a podstatná časť technického riešenia je zakreslená v mapách a výkresoch, ktoré sú v prílohách EK – 01 až EK – 08 tohto Zámery. Fotodokumentácia s komentárom je v prílohe EK – 09 a dopĺňa informácie o zámere a území, do ktorého bude stavba umiestnená. V prílohe EK - 10 je hydrotechnický výpočet.

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE

1.1. Zoznam príloh

Situácia širšieho územia s environmentálnymi údajmi v M = 1 : 50 000	EK-01
Situácia stavby - širšie vzťahy v M = 1 : 10 000	EK-02
Situácia stavby – úprava potoka v M = 1 : 2 000	EK-03
Situácia stavby – odvodňovacia priekopa v M = 1 : 1 000	EK-04
Vzorové priečne rezy úseku č.1, odvodňovacej priekopy a rámového priepustu v M = 1 : 50	EK-05
Vzorové priečne rezy úseku č.2 a stabilizačného prahu v M = 1 : 50	EK-06
Priečne profily toku č.1 až 5 v M = 1 : 100	EK-07
Priečne profily toku č.6 až 10 v M = 1 : 100	EK-08
Fotodokumentácia	EK-09
Hydrotechnický výpočet	EK-10

1.2. Zoznam hlavných použitých materiálov

Projekt pre vydanie stavebného povolenia: Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami, Ing. Pekarovič, M a kol., VodoKap-SK, Prešov 2011

1.3. Literatúra

1. Bertová, L. (ed.), 1984, 1985, 1988, 1992: Flóra Slovenska IV/1-4, Veda, Bratislava
2. Bohuš, P. a kol., 2010: Environmentálna regionalizácia SR, III. aktualizované a rozšírené vydanie, MŽP SR Bratislava, SAŽP Košice
3. Červenka, M. a kol., 1986: Slovenské botanické názvoslovie, Príroda, Bratislava
4. Fusán, O. a kol., 1963: Geologická mapa ČSSR, list M – 34-XXVII Vysoké Tatry 1 : 200 000, UÚG Praha
5. Fusán, O., a kol., 1963: Vysvetlivky k prehľadnej geologickej mape ČSSR 1:200 000. UÚG Praha
6. Izakovičová, a kol., 1997: Krajinné ekologické podmienky trvalo udržateľného rozvoja
7. Kravčík, M. a kol., 1993: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Vranov nad Topľou, APS – ECOS Košice
8. Komár, S., 1999: ÚPN VÚC Prešovského kraja, APS s.r.o. Prešov
9. Lukniš, M. a kol., 1972: Slovensko - Príroda, Obzor Bratislava
10. Matula, M. a kol., 1985: Atlas inžinierskogeologických máp SR 1 : 200 000, GÚDŠ Bratislava, PF UK Bratislava
11. Mazúr, E., Lukniš, M., 1978: Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geografický časopis, 30, 2, str. 101-125, Bratislava
12. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Regionálne geomorfologické členenie SSR. Mapa v mierke 1:500 000. GÚ SAV, Bratislava.
13. Mazúr, E. a kol., 1980: Atlas SSR, Geografický ústav SAV, Bratislava
14. Michalko, J. a kol., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, SSR, Veda, Bratislava
15. Nemčok, J., 1990: Geologická mapa Pienin, Čergova, Ľubovnianskej a Ondavskej vrchoviny, GÚDŠ Bratislava
16. Prokša, P., Rolková, M., 2003: Správa o stave životného prostredia Žilinského kraja k roku 2002, SAŽP Banská Bystrica, Centrum zložiek životného prostredia Žilina

17. Rajnič, M. a kol., 2004: ÚPN VÚC Prešovského kraja, plné znenie, SAŽP CKEP Prešov
18. Randuška, D., Križo, N., 1983: Chránené rastliny, Príroda, Bratislava
19. Sekerec, J., 2010: Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami, Projekt pre SP, HYDROING Prešov
20. Supuka, J., Schlampová T., Jančura, P., 1999: Krajinárska tvorba, TU Zvolen, FEE
21. Supuka, J., 2000: Ekológia urbanizovaného prostredia, TU Zvolen, FEE
22. Súpis pamiatok na Slovensku, 1969, Osveta Bratislava
23. Všeobecne záväzné nariadenie Prešovského kraja č. 4/2004, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚP VÚC Prešovský kraj – Zmeny a doplnky 2004

www.enviroportal.sk

www.air.sk

www.shmu.sk

www.sopsr.sk

www.niznyhrabovec.sk

2. ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK

V súčasnosti nie sú k dispozícii vyjadrenia dotknutých orgánov k realizácii stavby.

3. ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE

Stavbu „**Nižný Hrabovec - ochrana pred povodňami**“ v k.ú. obce Nižný Hrabovec pripravuje obec najmä ako zrealizovanie protipovodňových opatrení v obci. Na bezmennom potoku, ktorý preteká stredom obce, dochádza k poškodzovaniu koryta eróziou, čím sú ohrozené priľahlé územia a najmä súbežné cesty. Navyše dochádza počas príválových dažďov a topenia snehu k vybrežovaniu vody z miestneho toku a následne k záplavám priľahlého územia.

Koryto tohto toku je v súčasnosti v zlom technickom stave. Rekonštrukciou sa zabezpečí príslušný stupeň ochrany proti veľkým vodám. Účelom posudzovanej stavby je zrealizovanie úpravy koryta bezmenného toku v zastavaných častiach obce Nižný Hrabovec. Ide o také úpravy na toku, aby zabezpečili celoročnú funkciu potoka tak, aby bezmenný potok kompletne odviezol pritekajúcu vodu aj v obdobiach s intenzívnymi zrážkami. Cieľom rekonštrukcie koryta toku je zvýšenie prietoknosti jeho koryta a stabilizácia jeho brehov.

Nakoľko ide o rekonštrukciu potoka v jestvujúcom koryte, bez novej zmeny smerovania toku (zastavané územie), je jeho rekonštrukcia navrhnutá a posudzovaná len v jednom predkladanom variante. Z uvedených dôvodov požiadal navrhovateľ príslušný úrad, ktorým je pre túto stavbu OÚ ŽP Vranov nad Topľou, o upustenie od variantného riešenia pri posudzovaní činnosti v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z.z., v znení neskorších predpisov.

Navrhovaná stavba odstráni terajší nevyhovujúci stav na toku pretekajúcom obcou Nižný Hrabovec, najmä jeho nedostatočný prietok, ktorý spôsobuje rozlievanie príválových vôd v obci. Stavba je svojím určením jedným z rozhodujúcich činiteľov pri utváraní kvalitného životného prostredia obyvateľov riešenej obce. Jej realizáciou sa zároveň zabezpečuje protipovodňová ochrana obyvateľstva.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

PROEKO - environmentálne služby, Poprad

máj 2011

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. SPRACOVATELIA ZÁMERU

Spracovateľ: PROEKO – Environmentálne služby, Poprad
VodoKap-SK, s.r.o. Prešov

Vedenie úlohy: RNDr. Helena Barošová

Odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie, zapísaná do zoznamu MŽP SR pod č. 159/97-OPV v oblastiach činnosti: ťažba, úprava a podzemné uskladňovanie ropy a zemného plynu, energetické stavby, líniové stavby, stavby pre odpadové hospodárstvo, vodné stavby, výstavba objektov na rekreáciu a cestovný ruch a stavby obytné a občianske.

Autori: RNDr. Helena Barošová
Ing. Marián Pekarovič
Ing. Eva Karlubíková
Bc. Peter Baroš

2. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

Spracovateľ zámeru
- vedenie úlohy:

RNDr. Helena BAROŠOVÁ,
PROEKO–Environmentálne služby
Hraničná 5
058 01 P O P R A D

Potvrdenie správnosti údajov
za navrhovateľa:

Obec Nižný Hrabovec
Marcela Pčolinská
starostka obce
094 21 Nižný Hrabovec 404